

érkeztek
amerikai
ntzen
ruhák
őcipők
USTER CLUJ

XIII évfolyam • szám 121
1930. június 4
Szerda
3690 év Szivan 8

RAMASSETTER ROBERT
BUDAPEST
ZSIDÓPOLITIKAINAPILAP

Előfizetési árak:
Egy évre 1 dollár (vagy ennek megfelelő más pénznem.)
Hirdetések
arifa szerint vétetnek fel.

Ki szereti jobban a zsidókat?

Rendkívül szórakoztató és mélyesen tanulságos társasjátékot játszanak egymással a liberális és a kormánypárti lapok. Hogy el ne felejtjük megmondani a fenti mondatot úgy kell érteni, hogy a szóbanforgó társasjáték szórakoztató nekik, tanulságos pedig nekünk. Mert a szóbanforgó játékot velünk játszik. Arról van szó, hogy „ki szereti jobban a zsidókat”. Ezt a nagyserü dícsőséget magának követeli a kormány és a liberális párt is.

A zsidók ugyanis azonkívül, hogy éltablai az aktív antiszemitizmusnak, jelentenek valami egyebet is. Többek között voksokat, összeköttetéseket és más egyebet is. A nyugati államok például nem utolsó sorban aszerint ítélnek meg a keleti államokat, hogy hogyan bántanak a zsidókkal. Ezért nem rossz kormányzasi rezon a filiszemitizmus. De istenem miből áll ez a filiszemitizmus? Csak annyi az egész, hogy a kormány a liberálisokra, a liberálisok pedig a kormányra akarják rásütni az antiszemitizmus bélyegét. Nem az a fontos ebben a vitában, hogy mi történt és mi fog történni a zsidókérdés igazságos és becsületes rendezése érdekében, hanem az, hogy melyik párt árult el több antiszemitizmust.

A nemzeti-parasztpárti lapok ünneplésen a szívükre teszik a kezüket és azt mondják: Semmi sem áll távolabb tőlünk, mint az antiszemitizmus, a liberálisok azonban egész életükben antiszemiták voltak. Erre a nyílt vádra replikázik a liberális párt francia nyelvű szócsöve. Hogy miért éppen a francia nyelvű hivatalos válaszol, annak roppant egyszerű a magyarázata. A „Viitorul”-t Romániában olvassák a liberálisok, a „L'Independence Roumain”-t pedig külföldön olvassák azok, akiket a romániai viszonyok érdekelnek. Már pedig arról, hogy a liberális párt filiszemita politikát üz, Bratianu Vintila nem a romániai liberálisokat, hanem sokkal inkább a külföldi érdeklődőket igyekszik meggyőzni. Azért is használ ebben a vitában olyan érveket, amelyeknek ideháza már réges-régen megkopott a meggyőző erejük. Mindjárt a legelején azzal kérkedik a francia nyelvű liberális lap, hogy a liberális párt volt az, amely az alkotmányban egyenlő jogot biztosított minden polgárnak etnikai származásra és vallásra való különbség nélkül. Igaz, a liberálisoktól egyenlő jogot kaptunk az alkotmányban. De csak az alkotmányban és nem a gyakorlatban is. Mert a liberális éra alatt két különböző dolog volt: az alkotmány és a gyakorlati élet. Mi az ország polgárai mindannyian tulságosan jól tudjuk ezt. A liberálisok úgy látszik azt hiszik, hogy a külföldi érdeklődők ezt nem tudják. Azért hivatkoznak erre az érvre. Ami ezután következik az már csupa szólam. „A liberális párt — írja a lap — minden ténykedésével bizonyította, hogy a teljes egyenlőség és abszolút tolerancia elvi álláspontján áll”. Egy ilyen mondatra nem is lehet felelni. Legfeljebb nyelvi az ember azt a keserűséget, ami összefut a szájában. Erre könnyen ríposztozhatott a kormány sajtója. A teljes egyenlőség és abszolút tolerancia elvi álláspontján áll a liberális párt? De mi van a nagy-

váradi és kolozsvári rombolások gyakorlati álláspontjával?

Igy válaszol a kormány hivatalos organuma a francia nyelvű liberális lapnak. Diadalmasan állapítja meg, hogy ismert okok miatt a liberális politikuskokban mély gyökere van az antiszemitizmusnak „míg a nemzeti-parasztpártiakat, akik a nem antiszemita paraszttömegekre támaszkodnak, egészen más érzelmek irányítják”.

Mennél többet gondolkodunk ezen a mondaton, annál inkább rájövünk arra, hogy ez a megállapítás — még ha demagógiának is készült — száz százalékosan igaz. Mert gondoljunk csak arra, hogy a nemzeti-parasztpárti többségből álló kamara milyen következetesen fúlsztja humorba Cuza meg-megújuló

proféciáit. A nemzeti-parasztpárti parlamenterek és a nemzeti-parasztpárti tömegek — kevés kivételtől eltekintve — tényleg nem antiszemiták. Nem egyszer tettek erről pozitív tanúságot is. Hogyan van az mégis, hogy a liberálisok el tudják sorolni ugyanazt a nemzeti-parasztpárti kormányról, amit a jelenlegi kormány az ő szemükre vet. Hiszen most is egymást érik az antiszemita incidensek és a recept most is ugyanaz. A zsidók provokálnak, tehát a zsidókat kell letartóztatni és így megy tovább minden a régi jól kitaposott uton attól kezdve, hogy a legszigorubb szankciókat ígérük be, egészen addig, hogy legyenhőbb szankciók is elmaradnak.

Igen az igazság az, hogy — bár a

nemzeti-parasztpárt honatyái esküdt ellenségei az antiszemitizmusnak — ma is éppen olyan féktelen erővel és ami még fontosabb, ma is éppen ugy megtorlatlanul tomból az antiszemita agítáció. A liberálisok nem szálltak szembe az antiszemita agítációval elvi okokból, a nemzeti-parasztpárti kormány nem száll vele szembe, mert valami titokzatos félelem szoritja a torkát és rejtelmes aggodalom bénítja a karját. Ezért van igaza mind a két párt sajtójának, amikor egymást antiszemitizmussal vádolják. Mert végeredményben az eredmény ugyanaz az antiszemita agítáció itt ül az ország nyakán és igazán mindegy, hogy elvi okokból, vagy pusztán félelemből türik, egyre tovább türik a jelenlétét.

Macdonald átszervezi a munkás-kormányt

London, június 3. Politikai körökben komoly formában tartja magát a hír, hogy a kormányt a közeljövőben átszervezik. Az Evening News egyes miniszterek távozását kombinálja és a bányaminiszterrel határozott formában állítja, hogy máris felajánlotta visszalépését.

London, június 3. Benn Thurner munkaügyi miniszter előterjesztette Macdonaldnak lemondását. A miniszter elhárítását egészségügyi okokkal indokolja, de politikai körökben biztosra veszik, hogy a lemondás azért történik, mert Thurner intenzív működést akar újra kifejteni a szakszervezeti életben,

melytől a politika hosszabb időre elvonta. A miniszter lemondásával kapcsolatban az egész sajtó megállapítja, hogy a Macdonald-kormány átszervezése most már aktuálisvá vált. Beavatottak a jövő hétre várják a kormány rekonstrukcióját.

Titulescu ma visszautazik Londonba

Bratianu Vintila Mária királynénak nyújtotta be a kormány elleni memorandumát

A kormánypárt két frakciója személyi áldozatok árán is meg akarja teremteni a nemzeti-parasztpárt békéjét

Uira erőteljesen cáfolják a kormányról terjesztett válsághireket

Bucuresti-Bukarest, június 3. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Mielőtt még Titulescu, a londoni követ Bukarestbe érkezett volna, a különböző politikai kombinációknak egész lavínája indult meg személye körül. A liberális lapok minden eszközt megragadtak annak a bizonyítására, hogy Titulescut a régens tanács egyik tagja rendelte haza és fontos politikai misszió vár rá. Ez a fontos misszió a liberális lapok szerint természetesen az volt, hogy Titulescu koncentrációs kormány alkítására folytasson tárgyalásokat.

ban már el is utazik London felé. Ezzel a kijelentéssel végleg megdőlték a londoni követ személyéhez fűzött összes liberális kombinációk.

Bratianu Vintila Mária királynénál

Bucuresti-Bukarest, június 3. Bratianu Vintila tegnap kihallgatáson jelent meg Mária királynénál. A liberális pártvezér hír szerint nyolc oldalas memorandumban fordult újból a régens tanács elé, feltárva a kormány elleni panaszait.

Béke készül a kormánypártban

Bucuresti-Bukarest, június 3. A román belpolitika közelmúltjának egyik legérdekesebb eseménye zajlott le tegnap és ez mindennél erősebb fényt vet a mi viszonyainkra. A kormányzópárt két alkotó eleme, az erdélyi nemzeti és a regáti parasztpárt, tegnap este egy időben, de két különböző helyen, ugyanazzal a tárgysorozattal gyűlésezett és mind a kettő azt a jelszót hangoztatta, hogy végre „békét” kell kötni. Vagyis a helyzet az, hogy három évvel a fúzió megkötése után még mindig két párt van a kormánypártban, amely nem tud összeolvadni s az egyetlen megoldást

formális békekötésben látja. Hol Mihail, hol Maniu kerekedik felül, de igazi köponti vezérlés és egység a két ellentétes vezér miatt nem tud létrejönni.

A tegnap esti béketárgyalásokon az erdélyi nemzeti-pártiak az Amicitia-vendéglőben, a regáti parasztpártiak a Leon nevű helyiségben gyűltek össze. A nemzetiek körében Voicu Nitescu irányította az egyébként minisztermentes tanácskozást s amellet érvelt, hogy a béke érdekében Popovici Mihail miniszteri restaurációjának gondolatát is el kell ejteni. A parasztpártiak is minisztermentesen tanácskoztak és szintén azt fejtették ki, hogy minden személyi tekintet feláldozásával meg kell teremteni a békét.

A tárgyalások folyamán betelefonáltak az értekezletre Juniant, aki, midőn körültekintett, azt látta, hogy ő az egyedüli volt es leendő miniszter, azt a kijelentést tette: „ugy hittem, hogy társasvacsorára jövök”. A tanácskozások során megkérdezték tőle, hogy csakugyan tervezi-e a pártból való kilépést és más politikai csoportokkal új párt alakítását? Azt válaszolta, hogy esztörtökön válaszol. A két konferencia végleges döntéséről még nem érkezett hír.

Thierney—Füredi—Erdélyi: Budán har a levelet. Sandor kis kertekben. Tag: Heges-Gerber Miklós; Tamassy—dr. Kárpáth; Tam. Tamassy—Kármindenit. Borsay: Tam. 12.25: Hírek. 12.35: Nytatása. 1: Pontos jelentés. 2.30: Hírek. 4: Harangszó a városnak tíz éves Molnár Endre elővédék. Felolvassa: 4.45: Pontos időjelzés, ásjelentés, hírek. 5: A magyar gyermek 1920—1930-ig”. Felolvassa: 5.30: Nyzenekarának hang-ason Vilmos felolvaske”. 6.45: A m. kir. alakult zenekar remüködik Laurisin raház tagja. Rékay egy magyar témán. Előadja Laurisia raház művésze. Doh-tel a „Ruralia Hun-Bánk ban — „Me-egi lány” — ária. 8. Hubay Jenő; ábránd. Mihalovits Deak Ferencnek. a amatőr ökölvívó-ünnepege a város-1. Konferál Machán est. Közremüködik emzeti Színház mű-elője. 9.30: Kurue-a m. kir. Operaház 10.15: Pontos idő-és, hírek. Majd a logezred zenekara-

Defésék

RÉNYEK
ésék részére is min-
ró pártos KERTESZ-
n 814. Kivánatra ár-
Brassó és vidékére:
ES Brassó

NEHÁNY métermá-
sa 777 hech-
errel elatott libaszir-
lesó árban eladó. Tu-
akozódní Grosz Ora-
ea, Saguna 5.

Műhelynek alkalmas
egy helyiség és két
odának alkalmas vi-
gos nagy szoba ki-
6. Cim a kiadóba.

Nagy lada eladók.
m a kiadóban.

HASZNÁLT jégszek-
nyit keresek megvé-
re. Cim a kiadóban.
SCHWARTZ JG-
ONÉ orth. kóser
EGETARIUS ET-
RME és tejszarnoka
g. Ferdinand (Wee-
nyí-utca) 10. szám
t megnyit. Ugyan-
naponta friss tehen-
bivalytej, ugyezin-
naponta frissen ké-
ett tejszín, tejföl
és turó kapható.
csemőknek és be-
eknek állandóan egy
ról fejt tej is
ható hához szá-
a is.

Anglia új Fehér Könyvet adott ki Palesztina politikájáról

A palesztinai Cionista Executive éles tiltakozása a Fehér Könyv ellen,

amely csak arra jó hogy Simpson vizsgálatát és a vizsgálat eredményeiből adódó következtetéseket előre befolyásolja

Június 23-ikán összeül a Jewish Agency politikai bizottsága

Jeruzsálem, június 3. Jelentették már, hogy néhány nap múlva a Népszövetség mandátumbizottsága rendkívüli ülésre ül össze, amely kizárólag a palesztinai problémákkal foglalkozni. A mandátumbizottság üléseire való tekintettel az angol kormány meglepetészerűen Fehér Könyvet hozta nyilvánosságra Palesztina-politikáját. Ez a Fehér Könyv nem szövegezi le világosan Anglia követendő politikáját, csak nagy vonásokban utalás történik arra, hogy a kormány a Shaw-bizottság jelentéséből melyeket tartja a legfontosabb pontoknak, amelyek további vizsgálatot, vagy aktív beavatkozást sürgetnek.

Mit tartalmaz az angol Fehér Könyv

A Fehér Könyv mindenekelőtt megismétli Macdonaldnak az alsóház április 3-iki ülésén elmondott nyilatkozatát és behatóan tárgyalja azokat a nehézségeket, amelyek a Palesztinában egymással szembenálló érdekekből és a mandátum kettős kötelezettségeiből adódnak. Hangsúlyozza a Fehér Könyv, hogy a kormány egészen abban a helyzetben, hogy a Shaw-bizottság által felvetett összes pontokra nézve konkrét és precíz javaslatokat szövegezzon meg és így általánosságban akceptálja a bizottság megállapításait. A Fehér Könyv a továbbiakban rámutat arra, hogy a bevándorlás időleges felfüggesztését vizsgálat tárgyává tette a kormány. Bejelenti a Fehér Könyv egy olyan törvényjavaslat előkészítését, amely a ben-szülött földművelő lakosság földjeitől való megfosztását fogja kontrollálni. Vizsgálat tárgyává teszi az angol kormány a zsidó munkásbevándorlóknak a palesztinai zsidó munkásszervezetek általi kivételezését is. Egy másik fejezetében a Fehér Könyv megállapítja, hogy egy önkormányzati szerv létesítése Palesztinában szöges ellentétben van a mandátum követelményeivel és így erről nem lehet szó. Végül bejelenti a Fehér Könyv, hogy rövidesen elkészül Palesztina védelmi terve, amely a zsidó kolóniákon létesítendő lepecsételt arzenálok kontrollját is magában fogja foglalni. Ami a palesztinai sajtót illeti, Palesztina főbiztosa felhatalmazást fog nyerni a sajtó erőteljesebb ellenőrzésére.

A palesztinai Cionista Executive tiltakozása

Az angol Fehér Könyv megjelenésének híre nagy meglepetést váltott ki az összes cionista körökben. A palesztinai Cionista Executive kommunikében foglalkozik a Fehér Könyvvel a megállapítja, hogy a Fehér Könyvnek azok a szakaszai, amelyek a bevándorlás és a földkérdésre vonatkoznak, arra jók, hogy a Sir John Hope Simpson által vizsgálatot előre befolyásolják és a vizsgálatból adódó végső következtetéseknek az utját már előre kijelölik.

Nyílt levél a kormányhoz

A palesztinai Cionista Executive egyébként nyílt levelet intézett a kormányhoz, amely az összes palesztinai zsidó lapokban megjelent. Ebben a nyílt levélben az Executive a legerélyesebben visszautasítja a Shaw-bizottságnak azt a megállapítását, hogy a bevándorlók kiválasztása a zsidó munkásszövetségre volna bízva. Az Executive kijelenti, hogy a bevándorlási hivatal főtisztviselőjének az a megállapítása, mintha a bevándorlásra jelentkezőket politikai felfogás szerint bírálták volna el, minden alapot nélkülöz. A munkásszövetségnek a bevándorlási engedélyek szemlélyzerint kiosztásához semmi köze sem volt, ezeket az engedélyeket egy tömegben küldték el az egyes országok Palesztina-hivatalaihoz. A palesztinai Cionista Executive teljes erejéből tiltakozik az ellen, hogy a Hyamsons bevándorlási főtisztviselő vallomása, amely a tényeket közönségesen meghamisította, a Shaw-bizottság végső következtetéseinek kiindulási pontnak fogadta el.

Egy hamis vallomás következményei

A nyílt levelet a palesztinai Executive azzal a kérdéssel zárja le, hogy milyen lépéseket készít tenni a palesztinai kormány, hogy az ilyen hamis vádaskodásoknak következményeit megszüntesse. Az Executive nem tehet arról, hogy Hyamsons bevándorlási főtisztviselőt zárt ülésen hallgatták ki, anélkül, hogy a zsidó lakosságnak módjában lett volna vallomásának valódiságára megjelölést tenni.

A palesztinai héber sajtó terjedelmes cikkeiben foglalkozik az angol Fehér Könyvvel és az abban foglalt megállapításokkal a legélesebben foglal állást.

A főmftti a Népszövetség főtisztjárnál

Genf, június 3. A palesztinai arab extrémisták előkészületeket tesznek arra, hogy a napokban összeülő mandátumbizottságot a maguk oldalára hangolják. A jeruzsálemi főmftti, Haj Amin el Husseini, El Jabri és Emir Arslan kíséretében, akik mindketten a Szro-Palesztinai Komité tagjai, megjelentek Genfben Sir Erik Drumondnál, a Népszövetség főtisztjárnál, aki előtt mintegy egy órára előadásban ismertették az arab álláspontot.

Genfi jelentés szerint az angol kormányt a mandátum-bizottság ülésén dr. Drumond Shiels gyarmatiügyi államtitkár fogja képviselni. Segítségére lesznek ebben a megbízatásban H. T. Luke,

a palesztinai kormány főtisztjára és Lloyd, a gyarmatiügyi hivatal főtisztviselője, aki a Shaw-bizottság titkára volt.

A Jewish Agency politikai bizottságának ülése

London, június 3. A Jewish Agency executiveje, a Jewish Agency politikai bizottságának elnökével, lord Melchet-el egyetértésben június 23-ra rendkívüli ülésre hívta össze a Jewish Agency politikai bizottságát. A politikai bizottság tagjai: Lord Melchet, mint elnök, dr. Ziros Adler, mint alelnök, továbbá dr. Chaim Arlosoroff, Ben Gurion, Kurt Blumenfeld, Farbstein, dr. Berthold Feiwel, dr. Nahum Goldmann, dr. Leo Motzkin, M. M. Ussischkin, Ben Zwi, Robert Pollák, dr. W. Fildermann, dr. Avigdor Goldsmid, Baron D. Manasse, Nathan ornagy, James N. Rosenberg és Oscar Wassermann.

Megkegyelmeznek a halálraítélteknek

Jeruzsálem, június 3. A Haarez című héber napilap azt a hírt közli, hogy Sir John Chancellor, Palesztina főkörmányzója, György angol király születésnapja alkalmából az augusztusi és szeptemberi zavargások következményeként hozott összes halálos ítéleteket fel fogja függeszteni.

Megszűnik a romániai fürdők külföldi látogatóinak jelentkezési kötelezettsége

Az idegenforgalom emelésére a legnagyobb előékenységet teremtik meg a külföldiekkel szemben. — Megszüntetik a „Bilet de libera petrecere“ kiszolgáltatását a fürdőlátogatóknak

Cluj-Kolozsvár, június 3. Nagyon fontos rendelet érkezett ma a prefektúrához a belügyminisztériumból. Egy régi anomáliát és a külföld szemében Románia hitelét mindenképpen rontó rendszert akar megszüntetni a minisztérium. Románia, ez a természeti kincsekben gazdag ország, a különböző rendőrségi intézkedésekkel nemcsak, hogy nem segíttette elő az idegenforgalmat, hanem kimondottan elriasztotta és megfélemlítette az országba lépő idegeneket. Minden nyugati állam egyik fő bevételi forrását abban látja, hogy idegenek özönlenek be az országába, akik az idegen tüke behozatalával friss vérkeringést adnak a gazdasági életnek és egyben megismerik és megismertetik a külfölddel az illető ország belső értékeit, társadalmi szokásait és természeti kincseit. A különböző jelentkezési kötelezettségek és az ezzel kapcsolatos költségek Romániában túlmagasak voltak és emiatt azután előfordult,

hogy azokat az előrangú és nagy gyógyerejű fürdőhelyeket nem kellett mértékben látogatni a külföldiek. Most a belügyminisztérium rendelete a romániai fürdők védelme érdekében és a külföldi fürdőlátogatók megvédésére olyan értelemű instrukciót adott az alantás hatóságoknak, hogy el kell tekinteni náluk a bilet de libera petrecere (tartózkodási engedély) kiszolgáltatásától és a különböző ezzel kapcsolatos költségektől. Ha tehát külföldi román fürdő látogatására és azokon való tartózkodásra ideérkezik, nem lesz kitéve a hosszas jelentkezési kötelezettségeknek és a bilet de libera petrecere drága bélyegkiadásai leróvásának, hanem ugyanúgy tartózkodhat Romániában, mint ahogy a külföldön ugyólván nem is lát rendőri hatóságot, az odaérkező idegen. Ez a rendelkezés az idegenforgalom növekedését fogja előmozdítani.

Pillanatfelvételek egy világkiállításról

A drezdai nemzetközi egészségügyi kiállítás megnyitása

Nem minden jog nélkül nevezik a németek Drezdát „Elbelorenz“-nek. Festőien fekszik remek barokkstíliú épületeivel a nagy folyam partjain és a városra ma már annyira jellemző kilátások nélkül is látnivaló. A Nemzetközi Egészségügyi Kiállítás azonban egy időre feltűntül az érdeklődés középpontjába lépett a „művészet városát“. Annál is inkább, mivel nevezetességeinek száma megsaporodott az újonnan megnyílt egészségügyi Muzeummal.

Május 16-án és 17-én ünnepi díszbe öltözött a német világváros. A házakon a birodalmi, városi és a szász szabaddalombógi lengtek, a forgalom szokatlanul megnövekedett, csendes urak száguldoztak autótaxikon, a villamosok a jól ismert Hygieia istennő szobrát tünték ki zászlócskájukra — szóval látni lehetett a nagy események izgalmait lépten-nyomon, még hogyha az újságok nem is harsogták volna a város betükkelt minden variációban a világba, hogy „Hygieia“.

Sőt még a rendőrok is jobban vasalt

egyenruhákba vágta magukat és úgy intettek a sok idegen autónak. Egyszóval megnyílt a világkiállítás.

A legtöbb látogató a főbejáratnál fekvő ugynevezett „Nemzetek terén“ kezdte meg körútját. Hatalmas, modern, laposstílusú csarnokokban állítanak itt ki a különböző nemzetek: Amerikai Egyesült Államok, Argentína, Chile, Dánia, Japán, Jugoszlávia, Anglia, Románia, Svájc, Litvánia, Mexikó, Törökország, Ausztria, Hollandia, Svédország, Norvégia, Szovjetkötársaság, a Népszövetség egészségügyi osztálya és egészségügyi testületek.

Törökország a súlyos fertőző betegségeket, mint tuberkulózis, szifilisz stb. mutatja be igen plasztikusan. Nem hiányzanak a Törökországban aikalmazott elbáritó rendelkezések bemutatása sem, mindenesetre ez az egyik legsikerültebb kiállítási csarnok. Mellette Jugoszlávia és Románia csarnokai, külsőleg bár igen szépek, de sajnos még nincsenek berendezve és ma, a kiállítás megnyitása után egy héttel sem nagy a

kijelölés, hogy egyhamar készen lesznek. Nagy sikerük van azonban a hollandi soknak „tragikus“ termékkel és a német evangélikus orvosi miszionának.

Minden nemzet csarnoka sok érdekes és értékes anyagot tartalmaz a maga országának egészségügyi viszonyairól, ugyanígy a Népszövetség termei. Csak hogy, ahol a mondanivalót nem különösen érdekfeszítő képek, világító táblázatok vagy egyéb technikai ördögösségek illusztrálják, a közönség nagy része figyelmeletlenül siklik el a behatott tanulmányozást érdemlő témák fölött. Amíg a népszövetségi csarnokban feljegyeztem, hogy Jugoszláviában 1920-tól 1929-ig 1582-ről 101-re csökkent a tifuszbetegség száma, viszont a difteritisz-esetek száma 1929-ben 3723 volt az 1923-ban bejelentett 1963 esettel szemben és miközben egy nagy tábla előtt álltam, amely a világháború veszteségeit ábrázolja és azon gondolkodtam, hogy tulajdonképpen miért is halt meg tízmillió ember, egyetlen ember jött be körülnézni. Pedig még sok mindenféle érdekes dolog érdemelne itt és másutt több figyelmet.

Sokkal nagyobb sikere van azonban az egész 400.000 négyzetméternyi területű kiállítást keresztszűző liliputvasútnak. Állandóan tömve emberekkel, sítetreg és kanyarog a csarnokok között, nagyobb lármával, mint kis méreteihez illő.

Talán az egyetlen olyan tudományos látvány, ami megérdemelt mértékben kelt fel szélesebbkörű érdeklődést: az új Egészségügyi Múzeum. Ez bizonyára annak a jele, hogy a múzeum feladata magaslátán áll, tudniillik, hogy ráirányítja az emberek érdeklődését a legszébb és legkomplikáltabb gépre: az emberi testre és megtanítja szeretni, ápolni, ismerni ezt a gépezetet. Nehéz volna néhány soros cikk keretében behatóan tárgyalni minderről a nagyszerűségről, zseniális képességről, ahogy a németek bemutatni — és magyarázni — tudnak. A legszebb része a múzeumnak az „Ember“-osztálya, melynek egy része még az 1911. évbéli kiállításról maradt meg de amelyet most egészen felújítottak. Szinte egyedülálló az emberi test keresztmetszítését modelleje. Mindenki megtanulja belőle az emberi test belső szerkezetét.

Az egyik gépipari csarnokban közelről néztem meg egy „higienikus“ hordozható irógépet. A következő pillanatban három fiatal lány udvarolt nekem, több finom klubszék közül választhattam, hogy melyikbe nyomjanak és izzadva hordozták elem a hölgyek célig legújabb típusú irógépeit. Kényszerítettek, hogy mindegyiken írjak és a számba ragtak sok ömleingő díszeset. Ezeket felírták egy naplóba. Mikor végre én is szóhoz jutottam és halálsápadtan bevallottam, hogy van már irógépem, ugyan más gyártmányú és régebbi típusú, ahelyett, hogy (mint vártam) kikaparták volna szememet, vörös tintával írták be egy másik könyvbe a nevemet és címetet, teletömtek a zsebei met prospektusokkal és halásan megköszönték szives érdeklődésemet.

Ez a mai ízet... Ha már néztem, legalább legyen érdeklődés-tisztika. Csak az a kérdés, hogyan lehet ebből megélni?

Minden tudományos sokoldalúsággal melletti egy súlyos szépséghibája még van a kiállításnak. Nem tárgyilagos.

Az egyik csarnok a „népvilágos társnak“ van szentelve és a hangzatos „Babona és egészség“ felírást viselő föllehet sok nevezetes orvos bevallotta, hogy a medicina nem tud racionális gyógyítani, mégsem kell minden öreg asszony babonáskodásának bedülni. De kipróbált és elismert gyógymódokat és sikereket, mint például a természetes gyógymódot és a kopogtatásnál megbízhatóbb szemdiagnózist primitív kurzuslással összehasonlítani és az iskolamedicinát mint az egyedülboldogított olyan módon odaállítani, ahogyan itt teszik az már kicsit sok. Elfelejtik a tudós professzorok, hogy éppen Németországban a jeni és berlini egyetemen tapasztak van a természetes gyógymód tanítására és a kenyeret feltű isteni mediterrán körül valami büzik. Gondoljunk csak a 242 lübecki csecsemőre, akiket mint kísérleti nyulakba tuberkulózis oltottak be és akik közül eddig huszöt fiatal emberélet elpusztult.

Elő osztályu orth. kóser penziókat Szóvatana fő centrumban fürdőigazgatósággal szembeni Krisztina villába helyezték át. Felvilágosítással szolgál Stark Ferencz

Madgearu és „kompro

Ké ma

Lupu tö

Bucuresti-Buk rendkívül viharosnak. Dr. Lupu viselő többször rendeztek az ülésen az ülést fel kért dr.-t pedig a kisérele el utalták.

Napirend előtt dr. volt, aki ki folyamán borzalmas tenni. A kamatot öltött, a jönnie kellett v elviselhetetlen érdekében. A párege a török bonáikat, mer megperdül a do

„Az végé Lupu ezután törvényjavaslat mintegy száz kötik a szocialisták Vlad Aurél volt ez a hangzatos javaslat az orszósítása érdekében a következőképpen

„Azonnali dök az összes tüzött árverés készül a kam javaslat“.

Nincs szük Lupu — meg k lamenti ülésze meg lehet szav leni törvényt. mondják ki a egyszakaszos meg is szavaz.

Ezután áttét tatják a szesz felszólaló Roxi aki a törvényt terjeszt be mö Leon Lupustanak: Mondjau ur?

Roxin: Igen Leon: Tény szegylei magá csinál?

Lupu: Nah. Ide jön, hogy selje.

Roxin: Igen Kikérem mag Lupu: Hall naille!

Roxin: Mi Lupu: Az magyar mag beiratkozott nemzeti paradentűt meg

Roxin mag saza Lupu saza percekén kel Aljas, pimasz vak röpködni Pop-Csicsöz felszólítja a saza a sértése helyett uja más fejéhez.

A kamara vényjavaslat Madgearu p ideges és tü lök csaknem három módo elő. Amikor amely kimoz esonyabb bo sem fogyaszt tábornok em fejtegetésbe

Madgearu felvetette a bizalmi kérdést és „kompromisszumos” bizalmat kapott

Két óriási botrányt provokált a kamarában Lupu és egyik alvezére

Lupu előbb Roxiu képviselőt támadta brutálisan mert szeszgyáros létére hozzászólt a szesz törvényhez azután Madgearut vádolta hogy meghamisított egy törvényjavaslatot;

Lupu törvényjavaslatot terjesztett be az összes végrehajtások azonnali felfüggesztéséről

Bucuresti-Bukarest, június 3. Ma rendkívül viharos ülése volt a kamarának. Dr. Lupu és alvezére, Leon képviselő többszörösen is óriási botrányt rendeztek az ülésen, úgy hogy a végén az ülést fel kellett függeszteni. Lupu dr.-t pedig a kamara fegyelmi bizottsága elé utalták.

Napirend előtt az első felszólaló Lupu dr. volt, aki kijelentette, hogy a nyár folyamán borzalmas dolgok fognak történni. A kamatuzsora elkepező méreteket öltött, a kormánynak már régen jönnie kellett volna egy javaslatlalt az elviselhetetlen kamatterhek leküzdése érdekében. A paraszok mint valamikor régen a török világban, elássák a gabonáikat, mert vagyunkajuk fölött megperdül a dob.

„Azonnal függeszték fel a végrehajtásokat”

Lupu ezután parlamenti iniciatívából törvényjavaslatot terjeszt be, amelyet mintegy száz képviselő irt alá, közöttük a szocialisták, Cuza professor és Vlad Aurél volt miniszter. A tervezet ezt a hangzatos címet viseli: Törvényjavaslat az ország nyugalmanak biztosítása érdekében és egyetlen szakasza a következőképpen szól:

„Azonnali hatállyal felfüggesztendők az összes ingó és ingatlanra kifizűtt árverések mindaddig, míg elkészül a kamatuzsora elleni törvényjavaslat”.

Nines szükség egyébre, — mondja Lupu — meg kell hosszabbítani a parlamenti ülésszakot két nappal és azalatt meg lehet szavazni a kamatuzsora elleni törvényt. Addig is kéri, hogy mondják ki a sürgősséget a benyújtott egyszakaszos javaslatra, amit a Ház meg is szavaz.

Az első botrány

Ezután áttérnek a napirendre. Folytatják a szesz törvény vitáját. Az első felszólaló Roxiu nagyváradi képviselő, aki a törvény egyik paragrafusához terjeszt be módosító indítványt.

Leon lupista hirtelen odakiált Roxi-nak: Mondja, Ön szeszgyáros, Roxiu ur?

Roxiu: Igen, az vagyok.
Leon: Tényleg szeszgyáros? És nem szégyeli magát? Elegáns dolog ez, amit csinál?

Lupu: Nahát ez szégyen, gyalázat. Ide jön, hogy a saját érdekeit képviselje.

Roxiu ingerülten kiált oda Lupunak: Kikérem magamnak ezt a hangot.

Lupu: Hallgasson maga magyar Canaille!

Roxiu: Mi az, mit mond?

Lupu: Azt mondom, hogy maga a magyar magnások bérence. A bátyja heiratkozott a liberális pártba, maga a nemzeti parasztpártba. A család mindent megcsinálja a boltjait.

Roxiu magából kikelve utasítja vissza Lupu szavait, majd a két képviselő pereken keresztül sértegeti egymást. Aljas, pimasz, gazember és hasonló szavak röpködnek a levegőben.

Pop-Csicsó elnök esendet parancsol és felszólítja a két képviselőt, vonják vissza a sértéseket. De Lupu és Roxiu is ehelyett újabb sértéseket vágnak egymás fejéhez.

Madgearu felveti a bizalmi kérdést

A kamara ezután hozzákezd a törvényjavaslat szakaszonkénti vitájához. Madgearu pénzügyminiszter rendkívül ideges és türelmetlen, mert a képviselők csaknem minden szakasznál két-három módosító indítványt terjesztenek elő. Amikor a 77-ik szakaszhoz érnek, amely kimondja, hogy hét fokosnál alacsonyabb bort sem forgalomba hozni, sem fogyasztani nem szabad, Holban tábornok emelkedett szólásra és hosszú fejtegetésben mutat rá e szakasz anti-

szociális voltára. Kijelenti, hogy a paraszti bortermelők, akik esetleg nem tudnak hét fokos bort sem termelni, hátrányos helyzetbe kerülnek a nagy bortermelőkkel és éppen ezért kéri a javaslat törlését.

Holban beszéde után Madgearu, aki már alig tud uralkodni türelmetlenségén, éles, szinte kiáltó hangon jelenti be, hogy a 77-ik szakasz bázisa a törvénynek és ő éppen ezért Holban tábornok módosító indítványa fölött szavazás előtt felveti a bizalmi kérdést. Ha megszavazzák az indítványt, le fogja vonni a konzekvenciákat.

Madgearu bejelentésére kellemetlen esend támad a kamarában. Toncescu többségi képviselő rosszaságát fejezi ki afölött, hogy a pénzügyminiszter preszsiót gyakorol a képviselőkre. Sokkal jobb volna, ha hagyja a képviselőket, hogy azt szavazzák meg, amit akarnak.

Bizalom a pénzügyminiszternek

Madgearu még ingerültebben és még határozottabb formában újra felveti a bizalmi kérdést. Ezután Gelmedgeanu, a törvényjavaslat előadója, egy komp-

Parázs vita a kamarában a kamatuzsoráról

az öklüket Lupu felé. Madgearunak kiadagdnak az erei a nyakán és a homlokán, az izgatottságtól alig bír szőhoz jutni.

Hallotta elnök ur — kiáltja az elnök Hatiegan felé. Azt merészelte mondani, hogy én meghamisítottam a királyi kéziratot.

Hatiegan elnök: A pénzügyminiszter ur az egész javaslatot felolvasta.
Lupu: Ez hazugság.

Felfüggesztik az ülést

Hatiegan: Rendre utasítom.
Lupu: Ne kiabáljon rám. Nem vagyunk a kaszárnyában.

Hatiegan: Másodszor is rendre utasítom.

Lupu: Micsoda hang ez? Mi maga? Örmester?

Hatiegan elnök Luput a fegyelmi bizottság elé utalja, majd az egyre növekvő nagy zaj miatt felfüggeszti az ülést. Lupu távoztában még odakiáltja Hatieganak:

— Jobb lett volna, ha tíz perccel előbb felfüggeszti az ülést, akkor nem csinált volna ilyen ostobaságot.

A szenátus ülése

A szenátus ülésén Gyárfás szenátor kérdést intéz a külügyminiszterhez, hajlandó-e interveniálni a közoktatásügyi miniszternél, hogy a Magyarországon szerzett diplomákat is ekvivalálják. Rámutat arra, hogy a Monitorul Oficialban 1923 január 24-én jelent meg az a rendelet, amely szerint a Magyarországon 1916 augusztus 18-ika után szerzett diplomákat nem ekvivalálják. A rendelet indokolásul azt hozta fel, hogy a szegedi egyetem Magyarországon kolozsvári egyetemnek nevezi magát és hogy Magyarországon sem ekvivalálják a román diplomákat. E két indok közül egyik sem felel meg a valóságnak. A magyar kormány 1926-ban és 1928-ban is interveniált ez állapot megszüntetése érdekében és éppen ezért kéri, rendezzék végre ezt az ügyet.

Simionovici szenátor a vizum eltörlése érdekében interpellálta meg a külügyminisztert, majd áttérnek a napirendre, amelyen az egészségügyi törvényjavaslat vitája szerepel.

Egy félórával hamarabb indították el a vonatot Borsáról, hogy a zsidók ne érjenek el a vizsgálóbíróhoz, de a rabbi megengedte, hogy a tanuk ünnepkor utazzanak

Letartóztattak két borsai parasztot, akik új zendülés tervét hozták magukkal Dornavatráról

A borsai antiszemita megrohmozták a csendőrséget hogy visszaszerezzék a zendülés tervét

Sighet-Mármarosziget, június 3. (Az Új Kelet tudósítójától.) Az a politika, amelyet a mármarosi hatóságok a borsai antiszemita zendülésekkel szemben folytattak, megtermette a maga gyümölcsét. A hatóságok nem is gondoltak szankciókra és ennek tudható be, hogy Borsán és vidékén mind a mai napig benne van a levegőben és robbanásra vár az antiszemita agitáció. Természetes, hogy a parasztek, akik látták, hogy az antisemita terror nem von maga után megtorlást, zavartalanul folytatták az izgatást.

Borsai antiszemita parasztek állandóan összeköttetést tartottak fenn Constantin Daniloval és különösen a dornavatrai antisemita ligával és hetek óta szöttek az újabb zavargásokra irányuló terveiket. Szombaton Ursu és Dancus Illés borsai parasztek visszatértek Dornavatráról, ahová fontos megbízatással indultak. A borsai csendőrség értesült a két paraszt utjáról és visszatértükben elfogta őket a Prizlop hegyén. A két parasztnál fontos iratokat találtak, amelyekben egy nagybarnányu antiszemita zendülés terve volt lefektetve. A két parasztot bekísérték a borsai csendőrségre, majd vasárnap erggel a náluk lévő iratokkal együtt Szigetre toloncolták őket.

Dumitrescu és Berinde, a két borsai pap, amint értesült a két paraszt letartóztatásáról, és az újabb zendülésre vonatkozó tervezet elkobzásáról, nyomban akcióba léptek. A két pap vasárnap délelőtt Pojánáról Borsá felé indult. Utközben a parasztek hatalmas tömege csatlakozott hozzájuk. A mintegy ezer főnyi tömeg a két pappal az élén, a csendőrség előtt állott meg és újabb

zendülést kezdtek. A borsai csendőrök nyomban kordont vontak a csendőrség épülete köré. A parasztekot azonban nem félemlítették meg a esendőri szuronyok és áttörték a kordont. A parasztek ezután behatoltak a csendőrség épületébe, feldúlták az összes helyiségeket, még a pincében is felforgattak mindent és keresték a két paraszt által Dornavatráról hozott iratokat. Ezeket azonban nem találták meg, miután az iratok a két letartóztatott paraszttal együtt időközben a szigeti vizsgálóbíró elé kerültek.

A parasztek harcias magatartása értelmetlen nagyfokú izgalmat váltott ki a falu zsidóságában, akik újabb antiszemita zendüléstől tartottak. A borsai zsidók félelmükben segítséget akartak kérni Szigetről, a postatisztviselő azonban azzal a kifogással, hogy rossz a vonal, nem akart kapcsolást adni Szigettel. Ez a kifogás természetesen tendenciózus volt a postahivatalnok részéről akiről köztudomású, hogy egyik vezére a borsai antiszemitáknak.

A borsai pap tegnap délelőtt Szigetre érkezett, ahol felkereste Barlea lelkész, a Gazeta Maramuresana szerkesztőjét, akitől segítséget kért a két letartóztatott borsai paraszt érdekében. Barlea készséggel magáévá tette a borsai pap kérését és intervenciójával sikerült kieszközölni a két paraszt szabadlábrahelyezését.

A mármaroszigeti vizsgálóbíró egyébként ma délelőtre huszonegy borsai zsidót, köztük öt nőt, és huszonnyolc borsai román embert idézett be kihallgatásra, a négy héttel ezelőtt lejáratosított események ügyében. A kihallgatás a beidézetek majdnem teljes szám-

ban jelentek meg. Az, aki nem volt jelen, természetesen Constantin Danilo volt, aki Jasiban szabadon jár-kel az utcákon és közvetve zavartalanul szítja a borsai parasztszág gyűlöletét. Három beidézett zsidó ellen előzetési parancsot adtak ki.

A beidézéssel kapcsolatosan azonban újabb felháborító események játszódtak le Borsán, amelyek a lehető legszomorúbb fényt vetnek a mármarosi hatóságok tehetetlenségére. A vizsgálóbíró elé idézett borsai zsidók vasárnap az utolsó vonattal akartak indulni Borsáról. A vonatot azonban a borsai zsidók legnagyobb megdöbbenésére a rendes időnél egy félórával előbb indították el. Mindezt azért történt, mert tudták, hogy a zsidóknak hétfőn és kedden ünnepük van és ha sikerül őket vasárnap lecsusztatni a vonatról, akkor nem jelenhetnek meg idejében a vizsgálóbíró előtt. Hogy kinek a keze játszott itt közre, az természetesen eddig még nem sikerült megállapítani. A borsai zsidók kétségbeesésükben felkeresték a rabbit, aki megengedte számukra, hogy sevuot napján üljenek vonatra, csak hogy eleget tehesenek a vizsgálóbíró idézésének. A beidézett borsai zsidók, még a legfanatikusabb hívők is, kedd reggel Szigetre érkeztek és teljes számban jelentek meg a szigeti vizsgálóbíró előtt.

Ma délelőtt kihallgatták a négy héttel ezelőtti zendülésben résztvevő borsai parasztekot és az antisemita intellektueleket. A zsidók kihallgatására a délutáni órákban került a sor, amely még a késő esti órákban is folyik. A vizsgálóbíró zárt ajtók mögött folytatja a kihallgatásokat és azokról még semmi hír nem szivárgott ki.

Könnyű módon ellenőrizhetjük egészségi állapotunkat

A betegségeket megelőző rosszullétet rendszerint szimptomatikus zavarok jelzik és ezeket legkönnyebben felismerhetjük a vizelet összetételén.

Az egészséges ember vizelete tiszta, átlátszó és világossárga színű. Ha azonban a vizelet zavaros, akkor azt jelzi, hogy a vesék nem működnek normálisan. Súlyosabb bajok megelőzése szempontjából jó, ha megvizsgáljuk a vizeletet és pedig a lehető legegyszerűbb módon. A vizeletet tíz-tizenkét órán át egy edényben állni hagyjuk és ha a folyadék sötétsárga színt és azonkívül az üveg alján vöröses, homokos réteg képződik, kétségen kívül meg lehet állapítani, hogy fölösleges húgsav halmozódott fel a szervezetbe.

A húgsav kémiai végterméke ama nikotin tartalmú szubsztanciáknak, amelyek képződnek főleg a dus étkezés, az izgató fűszerek, sok hus, nikotin és alkohol mérgezések által. A húgsav pedig egyike a szervezet legveszedelmesebb mérgeinek.

Az üllő életmód az öröklött anyagcsere-betegségek, a nedves lakás szintén előidézhethet húgsavképződést.

Reuma, anyagcsere-megbetegedések, érelmeszesedés, huykó, ischias, neuralgia és vesefájdalmak, csupa olyan betegségek, amelyeket a húgsav jelenléte idéz elő.

Ezért feltétlenül szükséges, hogy mindenki a húgsav-oldó eszközt az URODONAL-t használja. Ez preparátum hatása alatt a vizelet gyorsan megtisztul, a húgsav abban az arányban távolodik, amilyenben képződik és a szervezet ilyen módon megkímélődik olyan betegségektől, amelyeknek gyakran válságos következményei lehetnek.

Dr. Jose Ferrer Cassain
az aragozai kerületi kórház vezető orvosa.

A borbélymesterek memorandumban kéri a vasárnapi munkaszünet felfüggesztését

Cluj-Kolozsvár, június 3. A kolozsvári borbélymesterek már több ízben fordultak a munkatügyi miniszterhez azzal a kéréssel, hogy függeszesse fel a vasárnapi munkaszünetet és jelöljön ki egy hétköznapot, mely napon szívesen zárva tartanak. A vasárnapi munkaszünet súlyos kárt jelent a borbélyiparra, mert a tömeges borotválás szombat este nem végezhető el teljesen és a vasárnapi munkaszünet folytán a borotválkozás azon héten már egészen elmarad.

A borbélymunkások szakszervezete sem emel kifogást egy ilyen megoldás ellen, ha a munkások részére egy más szünnapot biztosítanak.

A borbélymesterek sérelmei között feltűnik még az, mely szerint, ha már a vasárnapi munkaszünet érvényben van, akkor tartásuk be azt az egész vonalon és ne tegyenek kivételeket.

Nevezetesen a szállodákban és gőzfürdőkben szabadon dolgoznak egész vasárnap. Ezeket a helyeket nemcsak fürdő, vagy szállodai vendégeket szolgálnak ki, hanem bárkit, aki az utcáról bekerül és a rejtékaftót ismeri. Felhívjuk erre a visszaszámításra Hatiegan rendőrkészlet ur figyelmét.

Milyen legyen a modern irodaüzem?

Megmutatja Raith Tivadar:

Az irodaüzem racionalizálása

című két kötetes könyve.

Ara 391 lej

az UJ KELET könyvostályában.

A düsseldorfi gyilkos lágy szive

Kürtent átadták a vizsgálóbíróknak

Köln, június 3. A kölni rendőrség hivatalosan közli, hogy a düsseldorfi rendőrség jelentése szerint Kürtent beismert egy gyilkosságot, amelyet még 1913-ban követett el. Akkoriban egy korezmáros tizéves leányát találták holtan, átvágottt torokkal az elsőemeleti szobában, ahol aludni szokott. Letartóztatták és perbefogták a leány nagybácsiját, akit azonban bizonyítékok hiányában felmentettek. Kürtent most bevallotta, hogy ő követte el. Érdekes, hogy kiderült egy eset, amelynél Kürtent lágy és könyüreltes szívről tett tanúbizonyságot. 1929 februárjában megismerkedett ugyanis egy leánnyal, akit

rendes szokása szerint az erdőbe vitt, ott a földre teperte és fojtogatni kezdte. A leány azonban oly szívhezszólan rimánkodott, hogy Kürtent megkegyelmezett neki, bocsánatot kért erőszakosságáért és lakására vezette a leányt, akivel még azután is sokáig volt viszonya. Kürtennek később eszébe sem jutott, hogy másodszor is gyilkosságot kíséreljen meg a leánnyal szemben, aki ép bőrrel menekült meg a tömeggyilkos karjai közül.

Düsseldorf, június 3. Kürtent a vizsgálóbíróknak adták át ma délután. A vizsgálóbíró már ki is hallgatta őt és kihirdette előtte a letartóztatási végzést.

Véres utcai harc három halottal a potsdami rendőrség és egy rablóbanda között

Berlin, június 3. A Potsdam közelében fekvő Grosskreuz helységben tegnap remregénybe illő rablóhadjárat folyt le. A csendőrség és egy rablóbanda között rendszeres harcra került a sor, amely több óra hosszat tartott és három halálos áldozattal járt.

Görtz földbirtokos gazdaságába szerdán betörték, de a betörők csak élelmszert tudtak magukkal vinni. A földbirtokos értesítette Bach csendőrmestert, aki Görtz birtokossal és egy munkással üldözöbe vette a betörőket. A község közelében déltájban rá is akadtak a banda két tagjára, akik az erdő szegélyén aludtak. Amikor azonban a csendőrmester le akarta őket tartóztatni, a betörők lövöldözni kezdtek és egy golyó Görtz földbirtokost szíven ta-

lálta.

A földbirtokos szörnyet halt. Miután a banditák a csendőrmestert és a vele levő munkást is életveszélyesen megsebesítették, elmenekültek.

A két súlyosan sebesült a kórházba szállításuk közben meghalt. Ekkor még nagyobb csendőrsapat érkezett a helyszínre, amely üldözni kezdte a menekülő banditákat s nemskára utóérték őket. Újabb lövöldözés kezdődött, miközben az egyik bandita, akit állítólag Kunerskinak hívnak és lengyel állampolgár, súlyosan megsebesült. A másik banditának sikerült újból elmenekülnie. Nagyszámu csendőrség érkezett a községbe és az egész erdőt átkutatták, de eredménytelenül. A banditáknak nyoma veszett.

A Zeppelin elstartolt Lakehurstből és utban van Sevilla felé

Eckener a jövő ősszel három léghajóval megkezdi a rendszeres óceáni repülőforgalmat

Newyork, június 3. A Graf Zeppelin amerikai időszámítás szerint 9 óra 12 perckor felszállt a lakehursti repülőtéren. A léghajó egy óra múlva megjelent Newyork Manhattan negyede felett s több kört írt le a világváros levegőterében. A Graf Zeppelin megjelenésekor a kikötő összes hajóinak és a gyárüzemeknek szíriénai megszólaltak a léghajó bucsuztatására.

A newyorki körrepülés befejeztével a léghajó keleti irányban megkezdte az óceánrepülést Sevilla felé.

Az alkoholtilalmi törvény rendelkezéseire képest a Graf Zeppelin alkoholt italkészletet az Egyesült Államok területén nem lehetett kiegészíteni.

Newyork, június 3. Eckener dr. a lakehursti indulás előtt a sajtó képviselőinek tett nyilatkozatában bejelentette, hogy a jövő év őszén három léghajó-

val megkezdi a rendszeres óceáni repülőforgalmat. Eckener ezúttal 48-49 óra alatt akarja megtenni Sevilláig az utat. Erre a teljesítményre kedvező időben képes a Graf Zeppelin s noha nem fog utközben mindenáron rekordra törni, valószínű, hogy ez időtartamon belül eléri a léghajó Sevillát. Eckener számítása szerint a Graf Zeppelin pénteken délután már Friedrichshafenben lehet.

A léghajó rengeteg levelet és levelezőlapot szállít Európába. A postai küldemények portója a mostani uton meghaladja a hatvanezer dollárt és súlyuk a szállított árukkal együtt több mint hétszáz mázsa, ami hét vagonrakomány súlyának felel meg. A léghajón 22 mas van. A Graf Zeppelin áruszállítmányában vannak irógépek berlini és párisi égeek részére s szabóminták legújabb amerikai kreációkkal bremeni és breslaui szabócégek részére.

Három héten belül eldől az indiai nacionalista mozgalom sikere vagy sikertelensége

Az északnyugati határvidéken ismét komolyra fordult a helyzet félmillió önkéntest szerveznek az angol áruk erőszakos bojkottjának végrehajtására

London, június 3. Bombayból jelentik, hogy az indiai nacionalista kongresszus haditanácsa elhatározta, hogy Lord Irwin alkirály legutóbbi rendeleteit nem veszi figyelembe és teljes energiával folytatja tovább a polgári ellenállás harcának szervezését és irányítását.

Jólinformált körökben az a vélemény, hogy a passzív ellenállási mozgalom sikere, vagy sikertelensége most már három héten belül eldől. A kormányzat el van határozva, hogy amennyiben a zavargások továbbra is állandósulnak, Bombay tartományra, Bengáliára és

Hátsóindia déli, rangooni tartományának egész területére kihirdetik az ostromállapotot.

Bombay kerület több városában tegnap asszonyokból álló örségek vonultak fel a külföldi szöveteket árusító üzletek, valamint a korezmák el és fajra, valamint vallásra való tekintet nélkül megakadályozták az indiai bennszülött lakosságnak a helyiségekben vásárlás, vagy fogyasztási céljából történő belépést.

London, június 3. A Press Association bombayi távirata szerint Bombay kerületben beállott a forró szeleknek és

Minden reumatikus fájdalmat megszüntetnek az Aspirin tabletták; fokozza a hatást, ha fájó tagjait Spirosal dörzsöli be. Minden gyógyszerárban kaphatók.

esőzéseknak évszaka s ezért valószínű, hogy a nacionalista önkéntesek hosszabb időre elállanak az állami söraktárok elleni attackoktól.

A rögtönítelő bíróságok folytatják az önkéntesek ellen folyamatba tett perek tárgyalását. Nyolcszáz letartóztatásban lévő vádlott kerül több turnusban a bíróságok elé. A worlii bíróságok eddig hetvenkettőt ítéltek el három-három hónapra a söraktárok elleni rohamokban való részvétel miatt.

A Daily Telegraph peshaveri jelentése szerint az északnyugati határvidéken a helyzet ismét komolyra fordult. A lakosság körében állandósult az európaiak elleni agitáció. Az angolellenes mozgalom vezetői félmillió önkéntest akarnak megszervezni az angol áruk erőszakos bojkottjának szolgálatára.

Most jelent meg először magyar nyelven

a legnagyobb sikert aratott háborús regény

ERNST GLAESER:

A 902-esek

A világ összes nyelvein sok millió példányban fogyott el, több mint 300 oldalas könyv

Ára 95 lei

az „UJ KELET” könyvostályában

A háborús irodalom egyik legbebecesebb alkotása ez a regény, mellyel fiatal írója egyszerre a modern német irodalom első emberei közé emelkedett. „A 902-esek” a front mögötti Németország élete és a német fiatalság regénye. Hatalmas szociális mű Glaser könyve, de elejétől végig érdekfeszítő, izgalmas, izgvérig irodalmi olvasmány. Ime néhány személyvny abból, hogy fogadták a kritikuskok.

„Ennek a könyvnek semmiféle siker se elég. Ez a könyv több, mint a felnőttek számára való irodalom: generáción keresztül minden tizenhat éves ifjunak kezébe kéne adni, hogy fogalma legyen az életről”.

Die Menscheit.

„Ez a mű nemcsak elsőrangú irodalmi alkotás, hanem a háborús korszak egyik legbebecesebb dokumentuma”.

Remarque.

„Igen kiváló munka ez, mely megszédít kvalitásaival: nagy gondot fordít arra, hogy pontos legyen és rendkívüli a megfigyelő készsége”.

Thomas Mann.

A legnagyobb élmény — a legszebb pacifizmus — A nacionalizmus — Zsidókérdés — Antiszemitizmus — A szociális kérdés — A munkásmozgalom — A kapitalizmus — A gyermeknevelés minden problémái egy izgalmas regényben.

Vidéki rendelésnél költségekkel együtt 100 le küldendő be. Utánvét 110 lei.

Uj férfi- és fiu-ruha üzlet

Kész ruhák, valamint saját szabóságom által, saját szöveteimből készült férfi és fiu-ruhákat, trenchot és kabátokat legújabb divat szerint készítve, legelőnyösebben szerezhethi be

Mendel Lajosnál CLUJ, Calea Reg. Ferdinand volt Wesselényi-utca 2/A szám

Szabott árak!!! Szolid kiszolgálás!!!

A romániai három utja

Erőtlenül

Bucuresti-Buka Kelet tudósítóját anélkül, hogy a nek az ország kiálgó antiszemi kilengések hósei az áldozatok pedig morék vénék és a

Az ilyen atrociterek azt a hitet közönségekben, hogy államokban a harcol: nálunk e maga elé — a zsidó kiűzését. Holott diákság egészére áll meg teljesen. legagresszívebb és azok, amelyek az makban tevékeny mind a fanatizmus utjaikon, hanem i egyéb szempontás és elszántság veszedelmessé az mat.

„Csak alkalm

Egy beszélgetés canu professzor ki tét hogy az antisz egyelőre csak a diá veket kerülő réteg hogy az elhintett pózik. Annak ell már csak nagyon mégis tény az, ho kében ezek a közép találnak és fanatiz minden elkövetni visszatereljük a ké ezzel megmentsük Amikor a fenti esolatban megkérd fesszort, hogy mily ravezetőnek a moza érdekekben, a követ

— A mi demok (azt, hogy „demok melléközöngével har het ki az elől, ho eszköztök alkalmszembem, mert külö ássa meg a sirtját. vább tűrni azt, hog hasznos zsidó polgá ben éljenek, nem le demokratikus éra a kodjék Romániába ennek ellenére sem zökhöz a huligánok kor a zsidóságnak n ni önvédelemhez. S a zsidó diákság nem sorsának intézését ö önvédelmét.

Amikor közbeve hányszor a zsidók zéhez nyultak, a ha dokat tartóztattak szor megegyeszer ha

— Még sines más az önvédelem meg megvadult sühered sák.

„Szégyeltemi ifju

Rascanu professzo téssem után elhatáro sem a diákságnak az temi vezetőit, akik t mint az egyéb irány ban tevékenykednek Első utam Petre bőlészettanhanglato bukaresti egyetemén trata ifjuság szelle tincu kérdéseimre a szolt:

— Szégyellem mag uságunkért. Sajnos, zomorító dolgokat tálán, ha egy-két nunk, már jókat is n. Ezután arról in tuncunál, hogy mily

A romániai diákság három útja

A PROGRESSZIV DIÁKVEZÉR szégyenli az antiszemita diákagitációt

CODREANU VASGÁRDISTÁJA zavaros kultur-antiszemita zsidókat

CUZA TESTŐRE egyszerűen csak ütni akarja a zsidókat

Erdőtelen szervezkedik a progresszív diákság, amely nem akar többé tudni az antiszemizmusról

Bucuresti-Bukarest, június 3. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Nem telik el nap anélkül, hogy a lapok hírt ne közöljenek az ország különböző pontjain felhangzó antiszemita kilengésekről. A kilengések hősei természetesen diákok, az áldozatok pedig védtelen zsidók, nyomorék vénék és asszonyok.

Az ilyen atrocitásokról beszámoló hírek azt a hitet keltik az újságolvasó közönségben, hogy az ifjúság, mely más államokban a progresszív eszmékért harcol: nálunk egyetlen ideált tüzött maga elé — a zsidók kiirtását, illetőleg kiűzését. Holott ez a megállapítás a diákság egészére vonatkoztatva, nem áll meg teljesen. A diákságnak csupán legagresszívabb és legszántabb elemei azok, amelyek az antiszemita mozgalomban tevékenykednek s ezeket sem mind a fanatizmus hajtja előre sötét útjaikon, hanem igen gyakran érdekek és egyéb szempontok. Ez az agresszivitás és elszántság teszi félelmetessé és veszedelmessé az antiszemita mozgalmat.

„Csak drasztikus eszközök alkalmazása segíthet”

Egy beszélgetésünk alkalmával Rascanu professzor ki is fejezte azt a nézetét, hogy az antiszemita mozgalomban egyelőre csak a diákság züllött és könyveket kerülő rétege található. Am felös, hogy az elhíntett metely idővel elharapozik. Annak ellenére, hogy Cuzára már csak nagyon kevesen hallgatnak, mégis tény az, hogy a korlátoltak lelkeiben ezek a középkori eszmék talajra találnak és fanatizálják őket. Ezért kell mindent elkövetnünk, hogy a diákságot visszatereljük a komoly munkához és ezzel megmentsük az ország jövőjét.

Amikor a fenti kijelentésekkel kapcsolatban megkérdeztem Rascanu professzort, hogy milyen eszközöket lát célravezetőnek a mozgalom megszüntetése érdekében, a következőket mondotta:

— A mi demokratikus kormányunk (azt, hogy „demokratikus” kesernyész melléközöngével hangsúlyozta) nem térhet ki az elől, hogy végre drasztikus eszközöket alkalmazzon a diákokkal szemben, mert különben saját magának adja meg a sírját. Nem lehetséges tovább tenni azt, hogy az ország békés és hasznos zsidó polgárai állandó rettegésben éljenek, nem lehet tenni, hogy egy demokratikus éra alatt a reakció uralkodjék Romániában. Ha a kormány ennek ellenére sem nyúl komoly eszközökhöz a huliganok megfékezésére, akkor a zsidóságunk magának kell fordulni önvédelméhez. Szomorú dolog, hogy a zsidó diákság nem veszi kezébe saját országának intézését és nem szervezi meg önvédelmét.

Amikor közbevettem, hogy valamilyen zsidók az önvédelem eszközeinek nyultak, a hatóságok mindig zsidókat tartóztattak le, Rascanu professzor megegyezően hangoztatta:

— Még sincs más eszköz arra, mint az önvédelem megszervezése, hogy a megvadult síhedereket mörsekre tanítsuk.

„Szégyellem magamat egyetemi ifjúságunkért”

Rascanu professzorral való beszélgetésem után elhatároztam, hogy felkeresem a diákságnak azokat a látható szellemi vezetőit, akik úgy az antiszemita, mint az egyéb irányú diákmozgalomban tevékenykednek.

Első utam Petre Tincu harmadéves bölcsészethallgatóhoz vezetett, aki a bukaresti egyetemen a radikális-demokratikus ifjúság szellemi vezetője. Petre Tincu kérdéseimre a következőket válaszolt:

— Szégyellem magamat egyetemi ifjúságunkért. Sajnos, egyelőre csak elomorított dolgokat mondhatok Önnek. Talán, ha egy-két év múlva találkozunk, már jókat is mondhatok. Ezután arról informáldok Petru Tincu-nál, hogy milyen politikai és szel-

lemi áramlatok vannak felszínre a román diákság körében. Petru Tincu precíz és sok tájékozottsággal válaszolt:

— A létszám szerint csak egy áramlat létezik s ez az antiszemita áramlat. A valóságban azonban egész másképp áll a dolog. Kétségbe kellene esnünk, ha Románia ifjúságát Cuza néhány ezernyi mamelukja után itélnék meg. Azon-

A nacionalizmus kisajátító

Petre Tincu szavai bármily meggyőzően hatnak rám, mégsem mulasztatom el a kérdést, hogy miért nincs a fentiek ellenére se Romániában igazán demokratikus ifjúsági mozgalom. Petre Tincu így válaszol a kérdésemre:

— Ha nincs még igazi progresszív diákmozgalom, ez csak azt jelenti, hogy nem akadt még olyan egyéniség, aki a még csak a szívekben szunnyadó progresszív elgondolásokat mozgató erővé élessze fel. A progresszív diákság egyes rétegei a parasztpárti ifjúsági szervezetekbe tömörültek s a párt szelős baloldalát képezik. A többiek még passzív magatartást tanusítanak, de ennek ellenére utálattal fordulnak az antiszemita agitátorok ordítója felé, akik maguknak sajátították ki a román nacionalizmust. Ez a helyzet azonban rövidesen meg fog változni. Eddig mintegy száz demokratikus gondolkodó diák van szervezetbe tömörülve, de az ősszel megkezdődik a nagyarányú szervező munka, az ország összes demokratikusan gondolkodó intellektuálisjainak szervezése. Ez a mozgalom lesz hivatva arra, hogy ne csak a cuzisták mozgalmat ellensúlyozza, hanem tisztítólag hasson az ország egész közszellemére. Meg vagyunk győződve, hogy a ma még passzív diákság velünk fog tartani és végül is hátrálásra fogjuk kényszeríteni Cuza diákjait. A román demokrácia legkiválóbbjai: Mihail Dalea, Petre Andrei és Nicusor állanak mozgalomunk élére, akik máris megígérték teljes morális támogatásukat.

Mi a különbség Cuza és Zelea Codreanu „konceptiója” között

E lelkes szavak után jónak látom megkérdezni Petre Tincut afelől, hogy mit tud az antiszemita között létrejött szakadásról, helyesebben, hogy mi a különbség Cuza és Zelea Codreanu „konceptiója” között.

— Az eltérés — mondja Petru Tincu — nem konceptióbeli, mert ilyenell egyik sem rendelkezik. Az eszközök alkalmazása tekintetében van eltérés közöttük. Cuza egyelőre a parlament tribünjét használja fel arra, hogy onnan a gyűlölet metélyét hintse el, míg Zelea Codreanu a „vasgárda” megszervezését tartja főfeladatának, melynek ezideig 300 tagja van s egyetlen célkitűzésének az öreg és egyedül található zsidók megveretését tartja.

— Ami Cuza tevékenységét illeti — mondja Petre Tincu — Önök sokkal nagyobb fontosságot tulajdonítanak neki, mint amilyennel ténylegesen rendelkezik. Mindazáltal Cuza akciója is veszedelmessé válhatik s anarchiát idézhet elő, ha nem talál kellő ellentétásra. Hiszen Roman megyében elég volt azt hangoztatnia Cuzának a parasztek előtt, hogy minden nyomorúságnak a zsidók az előidézői s ha őt megválasztják,

ban, ha előjönne velem a könyvtárakba, előadóterembe, szegény diákok padlásszobáiba, ahol az igazi román jövőt készítik elő, meggyőződhetne arról, hogy ott egész másképpen gondolkodnak, mint Cuza huliganjai. Vegye tudomásul uram, hogy a tehetséges és komolyan tanuló diákok általában a baloldali politikai irányzatok hívei.

majd elkoboztatja a zsidók vagyonát — s ime megválasztották.

— Azt hisszük — fejezte be szavait Tincu — nincs már messze az az idő, amikor az antiszemita mozgalomra, mint a mai idők szégyenfoltjára fogunk visszatekinteni. Egyébként öszire tervbevetjük, hogy nemzetközi diákkongresszust hívunk össze az Európai Egye-

„Cuza már semmit sem jelent s diákmozgalom szempontjából”

— Az ország ipara és kereskedelme a zsidók és idegenek kezében van. Azonban Cuza már semmit sem jelent a diákmozgalom szempontjából. Tőle senkinek sem kell félnie. Félelmetes a hatalma azonban Zelea Codreanunak, aki nek akciója nem azonos Cuza akciójával. Codreanu ugyanis nemcsak az idegeneket akarja kiirtani, hanem a kom-

A vasgárda egyelőre kikapcsolja programjából az antiszemizmust

Most egy szenzációs kijelentésre tér át Tanasescu. A következőket mondja: — Codreanu fogadalmat tett arra, hogy a vasgárda hivatásának betöltéséig teljesen kikapcsolja programjából az antiszemizmust. Elhatározta Codreanu, hogy gárdájával végigjárja a beszarábiai falvakat, ahová román szellemet visz, népdalokra és táncokra fogja tanítani a népet. Miután Tanasescu így kifejtette, hogy Zelea Codreanu Beszarábia agronóhézetit népet hogyan akarja az éhenhalástól táncolni és népdallal megmenteni, voltam olyan bátor lemet visz, megjegyzést tenni, hogy a vasgárda tagjai Galaccon védtelen öreg zsidókat inzultáltak. Tanasescu ur nagy pátosszal vágja ki:

„Nem azonosítjuk magunkat a verekedőkkel”

A fentiek után természetesen a legnagyobb csodálkozással veszem tudomásul, amikor Tanasescu kijelenti, hogy a diákság legnagyobb része nem azonosítja magát a verekedőkkel és a verekedésekkel, amelyeket felelőtlen fiatalabb elemek rendeznek és többet ártanak vele a mozgalomnak, mint amennyit használnak.

Amikor pedig azt kérdezem tőle, hogy a diákság körében miért nincs egy komoly demokratikus áramlat a következő furcsa és talán egész Európában egyedülálló felfogásról tesz bizonyosságot:

— Félünk a bolsevizmusról. Ha valaki egy kicsit demokrata, az már egy kicsit bolsevista is. Ne tessék elfelejteni, hogy a mi nacionalizmusunk még fiatal.

Végül megkérdezem Tanasescut, hogy mi a véleménye a cionizmusról. A kö-

sült Államok kérdésének megvitatása érdekében.

Ahogy Zelea Codreanu híve látja

Petre Tincu lelkes kijelentései után szükségesnek tartottam, hogy egy jobboldali diákvezér véleményét is meghallgassam a diákságnak uralkodó eszmeáramlat felől. Jobboldali informátoromat Tanasescu Aurélnak hívják, jószág, aki csodálatosképen a nemzeti parasztpárt tagja, de ennek ellenére Zelea Codreanu hívének vallja magát. Tasloanu Adrian, Vaida belügyminiszter kabinetfőnöke mutatott be neki. Már a külsején is meglátszik, hogy többet törődik a politikával, mint a tanulmányaiival. Meg van győződve róla, hogy Maniu és Vaida is antiszemita, miut ő. Mint minden demagóg, ő sincs tisztában önmagával s állandóan ellentmondásokba keveredik.

Kérdésemre, hogy milyen áramlatok vannak a diákság körében, a következőket válaszolja:

— Két, illetőleg három áramlat van. Az első a demokrata-nacionalista, a második az antiszemita-nacionalista és van még egy jelentéktelen csoport, azok csoportja, akik passzív figyelt a diákmozgalom eseményeit. A diákság összességének 50 százaléka nacionalista demokrata, 40 százaléka nacionalista-antiszemita és 10 százaléka passzív. A 40 százalékos kivevő antiszemita-frakció azonban aktivitásával olyan nagy erőt képvisel, hogy könnyen nyújthatja azt a létszámot, mintha a diákság 90-95 százalékát képviselné.

Amikor megkérdezem, hogy tulajdonképpen mi hajtja a diákságnak antiszemita részét brutális és európaiatlan akciókba, Tanasescu a régi frázisokat kezdi hangoztatni:

— Ezek felelőtlenül cselekedtek. Most még arra voltam kíváncsi, mi a véleménye Tanasescu urnak Cuza aktivitásáról. Tanasescu a következőket mondja: — Ha megfelelő eszközök allanának rendelkezésére és a kormány nem szbotálna akcióiban, gyökeret tudna verni mert hiszen a zsidóktól vissza akarja venni azt, amit a zsidók tőlünk elvettek.

— A nagy töke a zsidók kezén van. Cuza azonban már nem jelenthet veszélyt a zsidókra, mert a diákság nem áll mögötte. Felekezeti vitái neveléségek, amikkel csak a primitív nép között érhet el hatást. Hiszen valamikor atheista volt...

— Ezek felelőtlenül cselekedtek. Most még arra voltam kíváncsi, mi a véleménye Tanasescu urnak Cuza aktivitásáról. Tanasescu a következőket mondja: — Ha megfelelő eszközök allanának rendelkezésére és a kormány nem szbotálna akcióiban, gyökeret tudna verni mert hiszen a zsidóktól vissza akarja venni azt, amit a zsidók tőlünk elvettek.

— A nagy töke a zsidók kezén van. Cuza azonban már nem jelenthet veszélyt a zsidókra, mert a diákság nem áll mögötte. Felekezeti vitái neveléségek, amikkel csak a primitív nép között érhet el hatást. Hiszen valamikor atheista volt...

— A nagy töke a zsidók kezén van. Cuza azonban már nem jelenthet veszélyt a zsidókra, mert a diákság nem áll mögötte. Felekezeti vitái neveléségek, amikkel csak a primitív nép között érhet el hatást. Hiszen valamikor atheista volt...

vetkező meglepő választ adja: — Csodálatoslag vagyok eltelve iránta és nem értem azokat a zsidókat, akik nem kapnak eme ideál után. Gyávák, tartom azokat, akik ha hívják őket, nem mennek országot építeni saját országukban. A zsidókérdés megoldását illetőleg az a véleményem Tanasescunak, hogy népbankok, szövetkezetek, felállításával kell letörni a zsidók gazdasági fölényét.

Végül megkérdezem Tanasescut, hogy egy fanatikus cuzistától is halljan, hogy mi a véleménye a román diákságban felszínre mozgó eszmeáramlatokról. Kíváncsiságomat száz százalékgig kielégítette egy nemzeti ruhás, lelőgo bajszu fiatalember, névszerint Foiso-reanu Titus, Cuza személyes testőre, aki mindenhová elkíséri a fúrge őreget. Amikor megszólítottam, gyanakodva néz végig. Szemében vad szenvedélyek gyulnak ki s minden második szava neki is: „Jidan”.

— Milyen áramlatok vannak a román diákság körében? — kértem tőle is.

— A román diákság, mint egy ember áll Cuza professzor mögött — válaszolja.

— Mi a céljuk? — Megszüntetni a zsidók uralmát Romániában, kikergetni őket az országból. A zsidóknak bünhödniük kell, amiért keresztre feszítették Krisztust. E szavak után nem is voltam kíváncsi többre...

Hátszegi Eraó

Fürdőruhát és harisnyát SIPOS-nál

vegyen Cluj, C. Reg. Ferdinand 8

Amatikus film

etnek az irin

oldattal be. kaphatók.

s ezért valószínű, önkéntesek hozs az állami sörak- l. agok folytatják az amatba tett perek s letartóztatásban b turnusban a bi- bíróságok eddig el három-három k elleni rohamok- att. eshaveri jelentése tati határvidéken yra fordult. A la- ósult az európai- angolelles moz- ó önkéntest akar- angol árúk erő- olgálatára.

meg először yelven

ott háborus regény

AESER:

esek

vein sok millió t, több mint 300 nyv

lei

nyvosztályában

rik legbecselebb ellyel fiatal író- német irodalom kedett. „A 902- emetország élete nyenne. Hatalmas gyve, de elejétől almas, izigvrig ne néhány sze- gadták a kri- semmiféle siker, mint a felnőt- lom: generáció- zenhat éves if- hogy fogalma

ie Menscheit. rangu irodalmi korszak egyik ma”.

Remarque, mely megszé- gondot fordít és rendkívüli

omas Mann.

legszébb paci- — Zsidókérdés szociális kérdés A kapitalizmus n problémái egy- ben.

kel együtt 100 tel 110 lei.

árak!!!

álás!!!

HIREK

Uj Kelet az egyetlen erdélyi és bünös zsidóság napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.
Feladós szerkesztő: Jámbor Ferenc.
Bukaresti szerkesztőség: Hátszegi Ernő Strada Matei Milo 6.
Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak forrás megjelölésével engedjük meg.

Avigdor Hameiry előadó-körútja.
 Avigdor Hameiry, a hírneves palesztinai író szerdán este Temesváron fog előadást tartani a Szentföld mai helyzetéről. Szombaton este Arad zsidósága látja vendégül Hameiryt, aki a Kulturpalota hatalmas termében fog beszámolni az aktuális zsidó problémákról, ismertetni fogja az új zsidó életet és meg fogja világítani az arab-zsidó konfliktus minden vonatkozását. Hameiry előadásai iránt erdélyszerte óriási érdeklődés nyilvánul meg. Arad után Nagyvárán fog előadni, majd Székelyudvarhelyen, Désen, Tordán és a közeli városokban.

Határincidens a lengyel-litván határon. Londonból jelentik: A lengyel-litván határon Vievis közelében határincidens fordult elő. A határőrségek ma éjszaka hosszabb időn át tüzeltek egymásra. A lövöldözés közvetlen okáról még nem érkezett hír.

Milliókra menő hamis dollárbankjegyre bukkant a newyorki rendőrség. Newyorkból jelentik: A központi titkosrendőrség razziaát tartott egy brooklyni bérházban, amely szennyezés eredményre járt. Az egyik lakásban közel másfélmillió névértékű hamis dollárbankjegyet találtak. A rendőrségnek az a gyanuja, hogy a brooklyni pénzhamisítók már hosszabb idő óta sikerrel üzik manipulációkat. Emellett vall az a körülmény is, hogy a lakásban lévő bankköpés mellett annyi feldolgozásra váró anyagot találtak, amely ötmillió dollár előállítását tette volna lehetővé. Ugyancsak razziaát tartott a rendőrség egy előkelő newyorki szállóban is, ahol egymillió háromszázezer dollár értékű aranyeműt és ékköveket fedeztek fel. Öt egyént letartóztattak, közöttük William O'Connort, egy közismert buffalói sportférfiut is, mert az a gyanu merült fel ellenük, hogy ők követték el a Newyorkban hónapok óta megismétlődő nagyszabású ékszerrablásokat.

Biztosítási emberrablás esete. Londonból jelentik: Több biztosítótársaság elhatározta, hogy távolkeleti és tengerentúli fiókjait felhatalmazza emberrablás eseteire szóló biztosítások kötésével. A biztosítás kiterjed váltásdíjak fizetésének kötelezettségére is.

A kolozsvári munkásság demonstráció négyülése. A helyi szociáldemokrata pártszervezet szerdán, június 4-én este hat órakor a Patak-utcai Epi-tómunkás-Otthonban négyülést rendez, amelynek napirendjén olyan nagyfontosságú kérdések szerepelnek, mint a jelenlegi rossz állampolgársági törvény gyökeres megváltoztatásának követelése és segítő állami beavatkozás sürgetése a folyton növekvő munkanélküliségre enyhítésére. Állást fog foglalni az impozánsnak ígérkező négyülés a fájvédő diákok egyre gyakoribb támadásai ellen is.

Orvosi hír. Dr. Svéd Margareta orvos külföldi tanulmányutjáról hazatért, rendeléseit ismét megkezdte. Dicioánmártin, Piata Unirii 12. szám alatt.

A Korunk júniusi száma. A Dienes László és Gaál Gábor szerkesztésében megjelenő Korunk júniusi számából a következő cikkeket és tanulmányokat emeljük ki: Daniel Arnold: A mai magyar nagybirtok. Dienes László: A gyermekek felszabadítása. Bálint László: Szexuálpzichológiai filmek Németországban. Forbát Imre: A kisebbségi magyar irodalom kérdése. Mátrai Ede: Hollywood két mérlege. Fodor Lajos: A szlovenszói magyar irodalom válsága, stb., stb. A szépirodalmi részből Sellyei József, Szilágyi András, John Galsworthy elbeszéléseit emeljük ki. A Kulturkrónika és Szemle rovatban Ligeti Ernő, Mária Béla, Kemény István, Nagy Lajos, Fábry Zoltán, Szalantai Rezső, Szentgyörgyi Anna, Bolay Zoltán és mások írtak rövidebb terjedelmű cikkeket a mai magyar és európai élet szellemi tüneteiről. A Korunk előfizetési ára egész évre 860, fél-évre 460, negyedévre 250 lej. Mutatványszámot ingyen küld a Korunk kiadóhivatala Cluj-Kolozsvár, Strada Regala 16.

Vasárnap kezdődik Temesváron az Aviva-Barisszia országos konferenciája

Timisoara-Temesvár, június 3. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Vasárnap, június 8-án veszi kezdetét az erdélyi Aviva-Barisszia szervezetek országos konferenciája: a Jom-Habitachdut. A konferencia elé nagy érdeklődéssel tekint nemcsak a két szervezethez tartó hatalmas cionista ifjúsági tábor, hanem Erdély egész zsidó közvéleménye is. A konferencia programján olyan kérdések szerepelnek, amelyeknek eldöntése kihatással lesz a cionista ifjúsági megmozdulások további alakulására is. Az Aviva-Barisszia szervezetek kon-

ferenciája vasárnap délelőtt 11 órakor veszi kezdetét a tisztikaszinó nagytermében. A megnyitó programján szerepel dr. Weiszbürg Chaim előadása az általános cionista politikai helyzetéről. Ezt követően vasárnap délután és hétfőn egész nap tartanak a tanácskozások. Kedden a konferencia résztvevői vonaton Buziasra utaznak, innen pedig az al-Dunán hajóval utaznak vissza Orsovára. Ezután meglátogatják Adakalé szigetét, majd Herkulesfürdő meglátogatásával ér véget a konferenciát beáró kirándulás.

Ábrahám Izsák kolozsvári tollkereskedő nyerte meg az egymillió főnyereményt

Vasárnap zajlott le óriási izgalom közepette a Zsidó Kórház sorsjáték utolsó húzása. Az egy millió főnyereményt **Ábrahám Izsák** kolozsvári tollkereskedő nyerte meg. Az utolsó húzás eredményeit itt adjuk:

100 lej nyertek:

33.317	110.340	72.635	145.367	41.918
106.690	117.798	73.617	37.621	91.004
84.805	79.953	46.928	36.328	108.294
42.227	100.026	126.996	126.951	104.967
22.144	113.395	137.123	69.005	136.643
18.322	44.293	1657	18.704	10.485
49.542	57.220	145.296	143.810	6435
7435	147.461	10.699	19.901	59.897
140.517	31.031	14.273	67.400	72.339
73.493	31.316	69.220	69.573	83.360
75.247	45.550	143.548	85.190	91.097
22.342	55.489	10.503	20.968	90.796
11.552	77.388	92.371	135.500	109.612
70.552	24.150	29.722	26.284	37.462
77.452	4730	39.432	44.977	131.865
33.314	2800	110.984	129.624	139.212
89.361	142.252	101.694	57.022	85.382
58.755	6950	132.032	85.117	18.886
85.351	99.719	142.081		

200 lej nyertek:

67.263	45.364	104.802	47.686	9041
25.211	118.149	32.998	36.747	126.408
9451	79.46	64.265	13.218	72.671
44.256	4319	134.385	137.469	118.197
63.966	126.671	17.870	59.121	98.435
24.513	114.528	27.398	91.722	18.067
15.558	12.947	147.977	73.160	87.055
68.936	110.201	28.866	13.517	45.291
97.210	10.253	82.954	13.737	104.731
65.110	44.830	93.163	36.305	13.597
88.254	43.179	54.715	105.959	55.182
101.195	91.486	92.504	16.098	8706
139.714	38.348	59.392	9847	4849
18.908	149.977	133.807	54.799	64.098
54.919	149.538	71.559	1621	119.023
24.271	45.080	1027	146.418	83.839
8774	58.554	32.621	5624	71.136
6786	57.204	139.661	19.406	96.804
75.608	78.714	7491	63.655	26.467
143.644	51.373	108.568		
2.000 lej nyertek:				
70.183	14.812	57.798	79.517	63.172
82.864	133.622	149.129	97.321	123.650
10.000 lej nyertek:				
148.844	54.600	18.565	136.105	4787
Egymillió lej nyert 106.135.				

Jéeverés és orkán tombolt Felső-ausztriában. Bécsből jelentik: Felső-ausztria nyugati részében tegnap hatalmas orkán tombolt. Az orkán villámok és zivataros eső kísérte nyomon. Sok helyütt hatalmas jég pásztaza a vetéseket, tönkretéve a gyümölcsösöket is. Az anyagi kár óriási.

Autóbuszjárat Konstantinápoly és Teherán között. Londonból jelentik: A nemzetközi hálókocsi társaság a Konstantinápoly-Teherán közötti utvonalon autóbuszjáratokat akar rendszeresíteni, hogy az összeköttetést megjavítsa és a forgalmat fejlessze. A tervek szerint az Orient-expressz járataihoz való csatlakozás mellett a London-Teherán közötti ut a jövőben nem fog tovább tartani tíz napnál.

Újabb összeütközés Indokínában a kommunisták és a karhatalom között. Párisból jelentik: Indokínában a kommunista izgatók által vezetett tömeg és a karhatalom között több helyütt összeütközésre került a sor. Yen-bayban a fanatikus tömeget három egymásutáni sortűzzel is csak nehezen lehetett szétkergetni. Embervesztésekről még nem érkezett jelentés.

Három embert megölt és hármat súlyosan megsebesített a villám. Prágából jelentik: A Pilsen környéki Blattnitzből jelentik, hogy tegnap a villám egy fa alá menekülő társaságból két lányt és egy fiatalembert megölt és hármat súlyosan megsebesített. A kórházba szállított sebesültek szintén a halállal vívódnak.

Belgrádból kitiltották a Corriere della Sera tudósítóját. Belgrádból jelentik: A Corriere della Sera tudósítóját a Macec perről lapjának küldött tudósításai miatt Jugoszlávia területéről kitiltották.

Katasztrófa robbanás egy amerikai parti gőzösn. Newyorkból jelentik: A columbiai Bogotából jelentik, hogy a Magdalena folyamán egy parti gőzösn robbanás történt s nyomában tűz keletkezett. A hajó anélkül, hogy segíteni tudtak volna rajta elsüllyedt. Az eddigi megállapítások szerint a hajó kapitánya, a személyzet több tagja és számos utas életét veszítette. Számolni kell azzal, hogy több mint hetvenen a folyam hullámsírjába veszték.

A francia repülőgépek elhagyták a rajna-vidéki repülőtereket. Párisból jelentik: A Havas távirati iroda mainzi tudósítója jelenti, hogy az összes francia repülőgépek elhagyták a rajna-vidéki repülőtereket s Mainzól elrepültek nyugat felé a megszállott területeken kívül eső francia területre.

Az új szeszörvény iránt érdeklődők figyelme! A törvény román és magyar szövege együttes kiadásban jelenik meg dr. Mandel és dr. Mihelffy fordításában. **Ára 100 lej.** Megrendelhető dr. Mandel Fordító Irodájában Cluj, Str. Memorandului 9.

Szabadlábba helyezték Dvorak tőrszörvost. Prágából jelentik: Dvorak tőrszörvost szabadlábba helyezték. Egyes lapok szerint ügyében nem a bíróság, hanem fegyelmi bíróság kap ítélőhatalmat megbízást.

Lemondott a svéd kormány. Stokholmból jelentik: A Lindmann-kormány ma a királynak benyújtotta lemondását.

Szárasság Kanadában. Londonból jelentik: Ottawából jelentik, hogy a május hónap csaknem egész Kanadában teljesen az esőmentes szárasság jegyében telt el. Ha júniusban is elmarad az esőzés, Kanada igen rossz termésre számíthat.

Zivataros esők várhatók. Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárásprognóza szerint helyenkint zivataros esők várhatók és fokozatos hőmérsékletcsökkenés valószínű. A hőmérséklet Budapesten ma délben 25 fok Celsius.

Egy elmebeteg be akart törni Berlinben Reinhardt lakásába. Berlinből jelentik: Az éppen jubileumát ünneplő Max Reinhardt világhírű színházigazgató lakására tegnap egy elmebeteg be akart törni. Az elmebeteg már bejutott a lakásba és leteperzte az egyik szőnyeget, ki utjába állott. Csak nagynehezen sikerült őt megfékezni és átadni a rendőröknek, akik beszállították a legközelebbi örültek házába.

Szóvata-fürdőn

központban fekvő „Mariska villá”-ban június 1-től elsőosztályú orth. kóser penzió nyitok, Bővebb felvilágosítást ad Kövári Jakab Baile Sovata, Clujon Kövári, Telefon 5-48.

Meghalt egy gyermek, akit Calmette-szerűn oltottak be. Berlinből jelentik: Lübeckben ma meghalt egy másfél éves gyermek, akit félévvel ezelőtt oltottak be Calmette-szerűn. A kórházban ápolt Calmette-oltásos csecsemők száma 104.

Újjáalakulnak az ipari céhek. A kolozsvári iparöstület tisztújító ülésre hívta össze a különböző céheket. A fa- és díszítőiparosok június 3-án, a fémiparosok ugyanakkor, a fuvarosok június 5-én, a szabók június 12-én, a cipészek ugyanakkor, a mészárosok június 5-én, a pékek június 6-án, a borbélyok június 12-én tartják tisztújító gyűléseiket. Ez alkalommal megválasztják elnököt, alelnököt, titkárt és végrehajtóbizottságot választ három évre.

Lengyelország a német agrárprogram ellen. Lengyelországban nagy izgalmat keltett az új német agrárprogram, amelynek magas vámtételei sok tekintetben hatástalan teszik a nagy nehézségek árán létrehozott lengyel-német szerződés előnyeit. A tojás- és árpavámok felülmúlják a vámháború harci vámjait is. A lengyel kormány a német agrárprogramnak a lengyel szerződésre sérelmes intézkedései miatt diplomáciai lépéseket tett Berlinben és ha az intervenció eredménytelen lenne, meg fogják tagadni a szerződés ratifikálását.

Fizetéseketlen lett egy nagy leipzig-i szörmeceg. Berlinből jelentik: A lipcsei Kalmánovitz-cég fizetéseketlen-séget jelentett be. A cég passzívái megközelítik az egy millió márkát, amellyel szemben körülbelül négyszázezer márkányi aktívák allanak.

Jó könyvek

Az utóbbi hónapok könyvterméséből mindenféle izlés, irodalmi érdeklődés megtalálja a megfelelő művet. Közönség és kritika egyaránt elismeréssel fogadták ezeket a könyveket.

Komáromi: Az Ősdiák vkt. Lei 160.	160.-
Doey J.: Arany János vkt. „ 198.-	198.-
Mark Twain: A titokzatos idegen vászonkötésben „ 96.-	96.-
Markovits R.: Aranyvonat „ 160.-	160.-
M. C. Weyer: Egy férfi a multjára borul vktésben „ 160.-	160.-
Hay Gyula: Színhely: Budapest, idő: 10 év vktésben „ 90.-	90.-
Benn: Háború — — — — — „ 204.-	204.-
Remarque: Nyugaton a helyzet változatlan — — — — — „ 120.-	120.-
Remarque: Nyugaton a helyzet változatlan — — — — — „ 163.-	163.-
Munk Arthur: A nagy káder „ 164.-	164.-
Fabian Bela: Hat ló 40 ember „ 136.-	136.-
Ludwig: Julius 14. — — — — — „ 228.-	228.-
Arnold Zweig: Grisa őrmester I-II. kötet — — — — — „ 216.-	216.-
Kessel: A repülőtest — — — — — „ 108.-	108.-
Ilya Ehrenburg: Moszkvai sikátor — — — — — „ 108.-	108.-
Révész Béla: Egyedül mindenkivel — — — — — „ 123.-	123.-
Földi M.: Kezddők újra minden — — — — — „ 238.-	238.-
Jack London: A mayák kincse „ 198.-	198.-
Karinthy Frigyes: Minden másként van — — — — — „ 232.-	232.-
Bartók György: Böhm Károly „ 187.-	187.-
Stefan Zweig: Tolsztoj illusztrált kiadás — — — — — „ 197.-	197.-
Oppenheim: A fekete pásztor „ 54.-	54.-
Renard: Flechambeau urból bacillus lesz — — — — — „ 54.-	54.-
Marchard: Csörgősipka és szerelem — — — — — „ 54.-	54.-
Speyer: Gimnázisták — — — — — „ 170.-	170.-
France: A lét forrása — — — — — „ 187.-	187.-
France: Itél az élet — — — — — „ 204.-	204.-
France: Növények, kötvé — — — — — „ 306.-	306.-

Kapható az „Uj Kelet” könyvtárában.

Az egészség a legdrágább kincs és ennek megszerzése és megtartása a paptamási-lithynia

LITHYNIA
 ásványvíz rendszeres ivása által érhető el.
 Kapható mindenütt!
 Főlerakat: MOSA FERENC Cluj, Strada Avram Iancu 18.

ZSIDÓ WIZ

Megirta már mesváron egy folynak a f. hó első erdélyi W. bazár előkészítésén Temesvár z. ha nem látott le elő szolgáltatás posta az értesítő központonhoz és a irodájához, am egy helyeségek részvételüket. A kezések sorrend sábjain fogja i és adományokat mond mindazok kal a bazár me tők:
 Bistrita: Özv. berg Gyuláné, Ekelesz Miksán mann Aladárné Nirenfeldné, A Sz. és I. Widdé Schlusinger A berg M. T. Izsák feld Zs., Hoffm schiid E., Mat Beclan: Glück zsné, Weisber feld Sz., Korn sáné, Dávid Be Edelheit S., Sch Mártonné, Eidl ger Hermanné, Bath R. és I. Ludesul de Mu Sibiu: WIZO dr Aiba-Julia: Me Nöegylet 65 tá Havas Emilné e

SP Megindul a Haggibor

A tavalyi ten kerületebb verse tenniszvándorlój amely a nagyv végződött. A pünkösdi vasárna indul a küzdelem kolozsvári egylet mással mérkőzni egyes, 1 férfi págyes páros), a gos tennisvezet sportágban ujab közönség érdekl gíbor serlegmé a következő:
A Haggibor lebonyolításának
 Június 7-én dé Tenis Club,
 Június 8-án dé mania, 19-től: P délután 4-től K
 Június 9-én d
 Universitáta, 11 délután 4-től U
 Június 21-én d 9-től: NAC—Ro bor—Universitá —KAC.
 Június 22-én — Haggibor, 9 tea, 11-től: KAT NAC—Haggibor Ezen időbeosz által szigoruan kérjük a rendez ségeit, hogy játé néséről gondosko Cluj, 1930, jun

Állami expo Szófiából jelent lényügi miniszte az ország termék ben exportintéze dohány, tojás, s bor és vetemény tétete: maga a t titkár fogja vezetében részt veszni reskedelmi és ipa Bényák beszün Berlinből jelent nyáknak üzemét tetik. Ezzel a re bányász veszi k szüntetését azzal nyak már nem r ércanyaggal.

A kémia legújabb vívmánya szerint fest, tisztít CZINK, Cluj

ZSIDÓ KÖZÉLET

WIZO bazár

Megírta már az Uj Kelet, hogy Temesváron egyre lázasabb tempóban folynak a t. hó 8. és 9.-én megtartandó első erdélyi WIZO és Keren Kayemeth bazár előkészületei.

Bisztrita: Özv. Kallus Lajosné, dr. Halberg Gyuláné, Godel Salamonné, dr. Ekelesz Miksáné dr. Nalazsáné dr. Teichmann Aladárné, Klein Józsefné, dr. Nirenföldné Aviva „Ruth“; Zeibener Sz. és I. Widder R. és I. Messinger O., Schlusinger A. és I. Schneider F. Birnberg M. T. Isák Sz., Gewirtz I. Rosenfeld Zs., Hoffmann K., Klein I., Rothschild E., Matkús B., Rotschild E. Beclan: Glück M. és R. Rosenberg Mózesné, Weissberger Zsigmondné, Neufeld Sz., Kornbaum F., Goldstein Miksáné, Dávid Bernátné, Apfel Miklósné, Edelheit S., Schwartz Nándorné, Hirsch Maronné, Eidinger Ignácné, dr. Eidinger Hermáné, Bichtenstein Hillelné, Bath R. és I. Goldstein M. Mózes M. Ludesul de Mures: Goldstein Mórné, Sibiu: WIZO dr. Révész által 27 drb., Alba-Julia: Mendel Manóné, Salonta: Nögyvétel 65 tárgy. Záhau: Nögyvétel: Havas Emilné elnökszony utján.

SPORT

Megindult a küzdelem a Haggibbor tennisz-serlegért

A tavalyi tenniszszezon egyik legsikerültebb versenye volt a Haggibbor tenniszvándorjának első kiírása, amely a nagyváradi NAC győzelmével végződött. A remekművi serlegért pünkösd vasárnap és hétfőn újabb megindul a küzdelem. A két ünnepnapon a kolozsvári egyletek gardái fognak egymással mérkőzni (4 férfi egyes, 2 női egyes, 1 férfi páros, 1 női páros, 1 vegyes páros). A napokban lefolyt országos tenniszverseny megmutatta, hogy a sportágban újabb fejlődés várható és a közönség érdeklődése is a régi. A Haggibbor serlegmérkőzéseinek programja a következő:

A Haggibbor tennisz-serlegverseny lebonyolításának időbeosztása: Junius 7-én délután 4-től: Románia—Tenis Club.

Junius 8-án délelőtt 8-tól: KAC—Románia, 10-től: Haggibbor—Tenis Club, délután 4-től KAC—Universitatea.

Junius 9-én délelőtt 8-tól Románia—Universitatea, 10-től: Haggibbor—KAC, délután 4-től Universitatea—Tenis Club.

Junius 21-én délelőtt 7-től: NAC—TC, 9-től: NAC—Románia, 11-től: Haggibbor—Universitatea, délután 4-től: NAC—KAC.

Junius 22-én délelőtt 7-től: Románia—Haggibbor, 9-től: NAC—Universitatea, 11-től: KAC—TC, délután 4-től: NAC—Haggibbor.

Ezen időbeosztás a versenybizottság által szigorúan be lesz tartva s ezért kérjük a rendező egyesületek t. vezetőseit, hogy játékosaik pontos megjelenéséről gondoskodjanak. Cluj, 1930, június 2-án.

A Haggibbor-serleg Versenybizottsága

Allami exportintézet Bulgáriában. Szófiából jelentik: A bulgár földművelésiügyi minisztérium elhatározta, hogy az ország termékeinek fokozása érdekében exportintézetet léptet életbe. Főleg dohány, tojás, selyembűbő, gyümölcs, bor és vetemény jön tekintetbe. Az intézetet maga a miniszter és egy államtitkár fogja vezetni. Az intézet vezetésében részt vesznek még az ország kereskedelmi és ipari szakemberei is.

Bányák beszűntetése Németországban. Berlinből jelentik: A klauszteri ércbányáknak üzemeltetése június közepén beszűntetik. Ezzel a rendszabállyal négyezer bányász veszti kenyerét. A bányák beszűntetését azzal indokolják, hogy a bányák már nem rendelkeznek megfelelő ércanyaggal.

KÖZGAZDASÁG

Megint fenyeget a német-román vámháború

A német delegáció vezetője váratlanul elutazott Bukarestből

Bucuresti-Bukarest, június 3. Gazdasági körökben kellemetlen hangulatot vált ki az a körülmény, hogy a román-német gazdasági tárgyalások újra megszakadtak. Amint ismeretes, már egy alkalommal eredménytelenül végződtek ezek a tárgyalások és a két ország között a legkomolyabb formában fenyegették a vámháború, azonban az utolsó pillanatban sikerült platformot létesíteni a tárgyalások folytatására. Az újabb tárgyalások Bukarestben folytak, ahonnan most váratlanul elutazott a német delegáció vezetője, állítólag azért, hogy az újabb román javaslatokat elő-

terjessze kormányának. Ezzel egyidejűleg a kormány 10 nappal ismét meg-hosszabbította a kedvezményes vámtételek érvényét a német árukra, a Lupta értesülése szerint azonban ez csak udvariassági aktus a román kormány részéről, mert az ellentétek annyira kiéleződtek már, hogy az eredményes tárgyalások folytatására már semmi kilátás nincs és ha a tíz napi határidő lejár, a román kormány feltétlenül életbe lépteti Németországgal szemben a maximális tarifákat, ami a vámháború kezdetét fogja jelenteni.

Katasztrófális stagnáció az erdélyi faiparban

Kilátástalan a fatermelők helyzete. — Nő a famunkások munkanélkülisége

Bucuresti-Bukarest, június 3. Az erdélyi faipar a legkilátástalanabb stagnációba került. Három hónap leforgása alatt 15 fatermelő kért csődöt az illetékes törvényszéken. A fatermelésben beállott nagy stagnációt azzal magyarázzák, hogy több mint egymilliárd értékű áru fekszik szállításra készen különböző termelőknél. Ezt a hatalmas készletet az export nehézségei miatt képtelenek a fatermelők elhelyezni. A román fa versenyesége lenne az egész európai piacon, miután az orosz fával is felveheti a versenyt. Eddig egy 400 lejes árkülönbséget mutatkozik közméretenként, azonban ha a kormány az exportlehetőségeket megkönnyítené, ezt az árkülönbséget könnyen el lehetne tüntetni. A fatermelők helyzete kilátástalannak látszik, miután a romániai fának most kellene felvonulni a nemzetközi piacra. Öszig olyan helyzet állhat elő,

hogy a versenyt már nem lehet a jelenlegi kedvező feltételek mellett felvenni. A belföldön is nagyban csökkent az épületfa elhelyezkedési lehetősége, miután az elmúlt esztendővel szemben 60 százalékkal csökkent az építkezések száma.

Az Erdélyben működő 75 fűrésztelep közül 29 nem dolgozik, 46 felfelolgozó vállalat közül csupán 16 van működésben. A munkanélküliek száma hónapról hónapra növekedőben van. Az ősz folyamán 4600 famunkást bocsátottak el a vállalatok. Ezek a munkanélküliek eddig abban reménykedtek, hogy a tavasszal ismét felvehetik a munkát. Ezzel szemben a helyzet úgy alakult, hogy a tavasz folyamán újabb nagyarányú munkáselbocsátások voltak. Az erdélyi munkanélküli famunkások száma a tavasszal 6500-ra emelkedett.

Egyre több feltételhez köti a vasút a nyári fuvardíjkezdésvények megadását

Bucuresti-Bukarest, június 3. Az egész gazdasági élet meglepéssel fogadta a CFR vezérigazgatóságának azt a helyes elhatározását, hogy a nyári hónapokra, amikor gyenge az áruforgalom, megfelelő kedvezményeket fog nyújtani a teheráru szállítmányoknak. Az első lépés az volt, hogy az április elseje és július 31. közötti szállításoknál minden tüzfifarakomány 10 százalékos fuvardíjleszállítást élvez. Minthogy ez a 10 százalékos kedvezmény nem bizonyult elegendőnek arra, hogy a tüzfifa-

sok az őszi hónapok helyett, amikor a CFR a gabonaszállításokkal van elfoglalva, április és július között koncentrált szállításait, a vasut újabb ezer vagonnál nagyobb tételű tüzfifaszállításokra 15—25 százalékos tarifaközvetményeket ad. Így például 15 százalékos fuvardíjkezdésvényt kapott az Ageco S. A. bukaresti szállításiára, ha minimálisan 1000 vagon tüzfifát, az Eledsi Mészegető és Faipar Rt. export-szállítmányaira, ha legalább 2000 vagon tüzfifát szállít le havonként, 25 szá-

Aviz — Értésítés

A „Grănicerul“ vállalat autobusz járatai a következő időkben közlekednek:

1930 május hó 26-tól

Cluj—Baia-Mare—Sighet

Table with columns: Indul, Cursa, Érkezik. Rows include Cluj, Gherla, Dej, Beanda-Mare, Somcuta-Mare, Baia-Mare, Seini, Negresti, Campulung, Sighet.

Table with columns: Indul, Cursa, Érkezik. Rows include Cluj, Gherla, Dej, Beclan, Bistrița.

Indulás a főpóstatól! Jegyek előre válthatók a Hotel Astoria, New-York, Central, Transsylvania Bistrița-n a Hotel Hoffmann, Szigeten a Hotel Korona portásánál. Kirándulásra alkalmi autobuszok, valamint auto-taxik bármikor rendelkezhetők iradánkban Kolozsvár, Piața Stefan Cel Mare 4. — Telefon 3—44.

zalékot kapott egy 25 cégből álló erdélyi tüzfifacsoport, ha minimálisan 4000 vagon tüzfifát szállít havonta a regátba.

Tüzfifán kívül eddig csak a tüzfifával némileg konkurráló szénporzállításra adott 15 százalékos szezonkedvezményt a CFR a Petrosani bányavállalatnak minden feltétel nélkül, a Baia Noua vállalatnak havi 500 vagon leszállítása esetén. A vasuti vezérigazgatóság felhívásának hatása alatt más tömegárukra is kértek szállítási kedvezményt, a kérések elintézése közben azonban a CFR kereskedelmi osztálya egyre több és több feltétel garantálását követeli. Többek között követeli annak garantálását, hogy a szállító cégek nagyobb tételű forgalmat fognak lebonyolítani, mint tavaly, követeli a feladó és rendeltetési állomások pontos megjelölését, végül lényegesen csökkenti a kedvezmény jelentőségét az a körülmény is, hogy fuvardíj-visszatérítést csak bizonyos közep távolságokon tulmenő szállítmányok kap-hassanak.

Ugy látszik, már megbánta a CFR, hogy egyszer valami okos és hasznos-hajtó rendszert akart bevezetni!

Ujabb kényszerrengyészégi eljárás Marosvásárhelyen. A marosvásárhelyi törvényszéken újabb Szilágyi Lajos fő-téri ruhakereskedő és szabómester kérte a kényszerrengyészégi eljárás beindítását. Passzívái 3.500.000 lejt tesznek ki. Ezzel szemben vagyona meghaladja a kétmilliót. Tizennyolc hónap alatt törlesztendő, 55 százalékos egyezséget ajánl. Szorgalmas, korrekt kereskedő, akit az általános gazdasági krízis tett fizetéseképtelenné.

Elrendelték a csődöt a Banca Franco Romana ellen. Bukarestből jelentik: A Banca Franco Romana ellen, melynek fizetéseképtelensége körül — mint ismeretes — hatalmas botrányok játszódtak le, elrendelte az ilfovi törvényszék a csődöt.

Tilos a buza- és lisztbevitel Spanyolországba. Belgrádból jelenti az Avait: A gazdasági szervezetekhez érkezett értesülések szerint a spanyol kormány megtiltotta a külföldi gabona és liszt behozatalát Spanyolországba és a Balesari szigetekre. Ez a behozatali tilalom mindaddig érvényben lesz, amíg a liszt ára Spanyolországban meg nem haladja métermázsánkat az 53 pezétát.

A pékek az éjszakai munka bevezetését akarják. A kolozsvári pékek küldöttje tegnap felkereste a munkaügyi inspektorátust és a polgármestert hivatali, kérvén hatósági engedélyt, hogy a munkát reggel 6 óra helyett éjszaka 12 órakor kezdjék. Kérésüket azzal indokolták, hogy a segédiek munkaideje ezzel nem növekszik, sőt kedvezőbb helyzetbe kerülnek. A munkaügyi felügyelőség felhívta az ipartestületet, tartson gyűlést az összes kolozsvári pékekkel s erre a gyűlésre a munkaügyi inspektorátus is elküldi megbízottját, hogy a kérdés megoldásának a lehetőségeit tárgyalják. Az ipartestület június 6-ára tűzte ki ennek a tárgyalásnak napját.

Ülést tartott a kisiparosközségi kolozsvári tagozata. Az országos kisiparosközségi kolozsvári és kolozs megyei tagjai tegnap az Ipartestület termében közgyűlést tartottak Moldovan Antal elnöke mellett. A gyűlésen határozati javaslatot szavaztak meg, amelyben a következőket kéri: Gondoskodjék a kormány az építkezések előmozdításáról hosszulejáratu, olcsó kölcsönökkel és harminc évi adómentesség megadásával. Tartsák tiszteletben a hatóságok az 1921 és 27-es törvényekben biztosított adókedvezményt az új házak tulajdonosaival szemben. Az állam, megve és község építse fel a közhivatalok részére szükséges épületeket és szüntesse meg az eddigi módszert, amely kevésbé megfelelő drága épületek bérbevitelén alapszik. Állítsa fel a kisipari hitelintézetet, amelynek vezetését bízzák a kistermelőkre, azzal a kizárólagos céllal, hogy a belföldi kistermelőt segítse ez a pénzügyintézet. Engedélyezzenek vámkedvezményt azokra a nyersanyagokra, amelyekre a kézműiparosoknak szüksége van. Tiltsák el az állami műhelyeket, iparosiskolákat, börtönöket és katonai műhelyeket magánmunkálatok vállalásától. Az állami és megyei munkálatokat széleskörű közhírrététele után belföldi kézműiparosokkal végeztessék. Adják meg a betegségylyzó pénztárak autonómiáját. Kérk a forgalmi adó megszüntetését, a nem idejében befizetett adók utáni kamat törlesztését, rendelkezéseket az uszorkamat ellen, szabadságot és biztonságot a tőkeforgalomnak. Ezt a határozati javaslatot a központ úgy a kormányelnökhöz, mint a régens-tanácsához is fel fogja terjeszteni.

Színház—Művészet

Rheinhardtól a szakácsnéja

A művészek kedvelt szakácsnéjének visszaemlékezései

Berlin, június 3. Max Reinhardt, a világhírű színpadi rendező nemsokára ünnepelni fogja az egész kulturvilág. Huszonöt éve annak, hogy a színpadnak mestere és ebből az alkalomból a lapok bizonyára sokat fognak foglalkozni kétségtelenül érdekes személyével. Schmidt Betty asszony, aki nekünk mondott el érdekes intimításokat Reinhardtól, sohasem volt színésznő, még csak nem is színpadi szerző, hanem egész más szempontból figyelte a mesternek minden kívánságát. Nem a kuliszák festett világában, hanem ott, ahol látta Reinhardtot papucsban és házikabátban. Ennek ellenére ez a derék asszony is művésznő, ha nem is a színpadon, hanem a — konyhában. A berlini Kupfergraben 7. alatti ház konyhájában ő volt a zseniális rendező hosszú éveken keresztül és ezekről az évekről a következőket meséli:

— Emmi tantinál, a Berlin művészi életében olyan népszerű és ismert Emmi tantinál voltam abban az időben szakácsné, amikor Reinhardt megismerkedtem. Minden híres színész és író megfordult nálunk, a legszívesebben látott és legjobban kényeztetett vendég azonban Reinhardt volt. Amikor én főztem részére a jó ebédeket és vacsorákat, már híres ember volt, de még mint ismeretlen kis színész is gyakran járt Emmi tantinhoz, igazi nevén dr. Löwenfeldnéhez, aki őt felfedezte és utját egyengette a siker felé. Sokszor a legnagyobb és legelőkelőbb társaság volt nálunk ebéden és ilyenkor Reinhardt sokszor telefonált, hogy csak két órákot jöhöz, mire az egész társaság várt rá, ő pedig csak hat órára érkezett meg. Emmi tantinak nagy befolyása volt Reinhardt művészi felfogására is és ebben az időben magam is láttam Reinhardt leghíresebb rendezéseit.

— Megváltozott a helyzet, amikor Emmi tanti halála után Reinhardthoz kerültem. Ebben a megszokott művész-társaságban akartam maradni és Reinhardt, aki jól ismert, szívesen szerződött megdasszonnyal. Ettől kezdve sohasem jutottam el a színházba, mert Reinhardt nálunk, akinek akkor Else Heims asszony volt a felesége, olyan rendszeresen volt az élet, hogy sohasem lehetett előre programot csinálni. Gyakran délután öt órákor ebédelték és éjszaka 4 órákor került sor a vacsorára. Nagyon fontos étkezés volt a reggeli, amelyet mindig nagyon gondosan kellett készítenem. Délben pedig szendvicset kellett a mesternek a színházhoz vinni. Amikor hazajött, órák hosszat dolgozott eldugott, félhomályba burkolt dolgozószobájában. Nagyon kevés ideje jutott a magánéletre, de azért fiaival szívesen játszott minden szabad percében. Fiai nagyszerűen tudták utánozni a tanár urat és sokszor mutogatták nekem a konyhában, hogy miképpen mozog és beszél az apjuk. Reinhardt nagyon takarékos és pedáns volt. Sokszor maga oltotta el a lámpákat a lakásban, mielőtt este a színházba ment és általában sok dolga mellett is kiterjedt a figyelme minden csekélyesre.

A öreg szakácsnő olyan tájékozottan beszélt színházi dolgokról, mint egy szakértő. Az elmúlt évtizedek minden színpadi kísérletéről tud, minden jelentősebb színészt és író ismert személyesen. Amint fölünyes biztonsággal ítéletet mond színészekről és darabokról, megérezni rajta, hogy hosszú éveken át Reinhardt szakácsnéje volt.

A francia színpad legmerészebb kísérletezői sorra megbuktak a világ legkülönlegesebb színházában

— Az utolsó mohikán —

Páris, június 2. Többibizben beszámoltunk arról az előkelő és a legmodernebb technikai csodákkal felszerelt színházról, amelyet az ifjú Rothschild báró építtetett — ez a híres Theatre Pigalle. Eddig még minden igazgató megbukott ebben a színházban — pedig csak olyan igazgatói voltak a színháznak, akik a legmerészebb kísérletektől sem riadnak vissza. A legújabb áldozat Gaston Baty

Püspök gyógyfürdő

(Oradea mellett)

600 év óta használják eredménnyel 42 C. természetes, meleg, kénes, radiumos forrásait reuma, köszvény, ischias, csonttörések és női betegségek ellen.

Romániában jelenleg első ujonnan épített

Hullám és Strandfürdő

Varseny-uszoda

Kényelmes vasutközlekedés. Napi penzió fürdővel 180.— leltől

Ujonnan berendezett riuális étterem is

Kérjen prospektust.

Püspök gyógyfürdő.

volt, a francia színházi világ egyik legmarkánsabb alakja — aki irt is egy igen kitűnő könyvet, aminek értékéből nem von le semmit, hogy előtte már néhányan megírták mindazt, amit ő ebben a könyvben megírt. Mindenesetre egyike azoknak az embereknek, akikről sokat várt a színházi világ. Tíz évvel ezelőtt Gaston Baty Gémier mellett rendezősködött a Comédie Montaigne-ban, de ez a színház öthónapos, erkölcsi sikerekben gazdag működés után tönkelt a vállalkozót. Ekkor Baty egyik vezetője lett a Chimère néven alakított szövetségnek, amely időnként szíveségből kapott helyeket, hol a Comédie des Champs-Elysées-re átkeresztelt Comédie Montaigne épületében, hol a kis Théâtre des Mathurinsban tartott előadásokat, szép erkölcsi sikerrel. Ettől az eredményektől nekibátorodva, a Chimère kölcsönkért pénzzel színikört építtetett, amelyben társulata vagy hat hétig játszott, nagy erkölcsi, de jóval kisebb anyagi sikerrel, mert az előadásokat abba kellett hagyni és a színikört elárverezték. Kézzel utóbb, a Théâtre des Champs-Elysées és a Comédie des Champs-Elysées tulajdonosa harmadik, a német Kammerspiele és az orosz studio mintájára készült kis színházának a Studio des Champs-Elysées-nek vezetését Batyra bízta. Baty itt eleinte kizáróan erkölcsi sikerrel működött, megtörtént, hogy így kellett szólni a közönséghez: „Hölgyeim és Uram!” — mert csak öt hölgy és egy ur ült a nézőtérben. De Baty nem csüggedt; ha ott, ahol már nagyon üres volt a színház, elment külföldre vendégzerepelni; és addig kísérletezett a legkülönbözőbb darabokkal, míg vagy nyolcévi kalandos élet után elkövetkezett az az idő, amikor a szorgalmasan gyűjtött erkölcsi sikert be lehetett váltani anyagiakra is. Csakhogy a Studióból el kellett költözni, mert itt a nézőtér kicsisége miatt a bukások költségét a legnagyobb siker se hozhatta be. Ezért Baty két évvel ezelőtt kibérelte a Théâtre de l'Avenue-t ahonnan Philippe báró elszólitotta a Pigalle-Színházhoz.

A tízévi színházi működés történetének teljességéhez hozzátartozik, hogy Batynak Hamlet első szövegével való kísérletezése csakugyan érdekes volt. Hamlet első kidolgozásában Hamlet még nem érte el a huszadik évét; csak a címszerepet játszó, negyvenéves és köpcös Burbage kedvéért kellett a később használt szövegben harmincévesé átváltania. De egyebekben is eltér ez az első kidolgozás a többiekétől; itt a „Jenni vagy nem lenni”-t, az Opheliával való jelenetet, a királynét és Laertest a kevésbé figyelmes néző is könnyen megértheti. Hogy a jóval rövidebb első szöveg nem ér fel azzal a Hamlet-tel, amelyet mindnyájan ismerünk, az kétségtelen; de ez nem változtat azon, hogy az első szöveget is érdemes megismerni.

Kísérletei a Pigalle színpadon azonban sokkal szerencsétlenebbek voltak, úgyhogy ő végképp megadta a kegyelem döfést a színháznak és saját magának is, mert az öreg báró, amikor hozzálátott, hogy fia költséges vállalkozását likvidálja, elsőnek természetesen a direktort dobta ki.

A Magyar Színház irodájának közleményei:

A Magyar Színház mai nagy mozi-premiereje

ZÁRT AJTOK MÖGÖTT (John Gilbert) OTHELLO (Titta Ruffo)

Grandiózus bemutató lesz ma a Magyar Színházban. Egyfelvonásos hangos, éneklő film keretében hallható fogjuk a világ legnagyobb énekesét, Titta Ruffot legragyogóbb szerepében,

Verdi „Othello”-jában. Utána „Zárt ajtók mögött” (Négy fal) című idegfejlesztő és izgalmas 9 felvonásos kalandordráma kerül vetítésre John Gilberttel a főszerepben. Ez a briliáns műsor csak ma holnap és pénteken látható. Előadások: 3, 5, 7 és este 9 órakor. Helyárak valamennyi előadáson 10 és 20 lej.

Szombattól:

EMBEFRALO VÁROS (Cocktail)

A Magyar Színház jelenti, hogy szombaton fogja bemutatni az utóbbi évek legkülönlegesebb filmalkotását, az „Emberfaló város”-t. Mozgalmas esemény, gazdag kiállítás, parádés szereplők biztosította az egész világon ennek a filmnek kivételes nagy sikerét. Főszereplő Nancy Carroll (az Abris rózsája főszereplője), Richard Arlen (a Wings hőse) és Lukács Pál. A pünkösti ünnepek attrakciója ez a grandiózus film lesz.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MOZI-MŰSORA:

Szerdán: 3, 5, 7 és 9 órakor: Zárt ajtók mögött. (Négy fal.) Ujdonsg. Főszereplők: John Gilbert és John Crawford. Előtte hagos éneklő-film-szerző-részlet az Othello című operából. Éneklő a világ legnagyobb énekesek: Titta Ruffo. Helyárak: 20 és 10 lej.

Csütörtökön: 3, 5, 7 és 9 órakor: I. Othello. Titta Ruffo éneke. II. Zárt ajtók mögött. Négy fal.

Pénteken: 3, 5, 7 és 9 órakor: I. Othello. Titta Ruffo. II. Zárt ajtók mögött. Szombaton: 3, 5, 7 és 9 órakor: Az emberfaló város. Coethail. — Főszereplők: Nancy Carlo, Lukács Pál, Richard Arlen.

Vasárnap: délelőtt 11 órakor: A vadon királya. Matiné 15 és 10 lejes helyárakkal. Ferd Tompson.

Vasárnap: 3, 5, 7 és 9 órakor: Az emberfaló város. Nancy Carol, Lukács Pál, Richard Arlen.

Rádió műsor

145. Közéneurópai

Szerda, június 4.

Bukarest. 20: Thaler esellóművész játéka. 20.45: Solomonu énekesnő dala. 21.15: Negoescu-Cerkez zongoraművész- nő játéka.

Budapest. 9.15: A m. kir. Országos Tisztikaszínó szalonzenekarának hangversenye. Micheli: Madrid-induló. Moszkovszky: Spanyol táncok. Micheli: Valencia. Erkel: Hunyadi László, nyitány. Kiszely Gyula: a) Megnézetm a Studiót. Hópihék — tangó. Stefániai Imre: Vidálta. Strauss: Egyveleg. Tirindelli: Mistica. Drigo: Szerenád. Míakich Alajos: Tiránai emlék. Iradier: La Paloma — spanyol szerenád. 9.30: Hírek. 12: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárás. 12.05: Gramofon. Borsay: Szamosmenti induló. Strauss: Bor, dal, asszony. Dvorák: Humoreszk. Waldteufel: Almom. Szántó—Erdélyi: Asszonyom — tangó. Thierny—Füredi: Rio Rita. Szántó—Erdélyi: Budán — tangó. Kaesóh: Vihar a levelet. Sándor — ifj. Berkes: A te kis kertedben. Tamássy Andor—Thegze-Gerber Miklós: Csillag, csillag. Tamássy—dr. Kárpáth: Kutatom a multam. Tamássy—Kárpáth: A ragyogó mindenit. Borsay: Tábori élet — induló. 12.25: Hírek. 12.35: A hangverseny folytatása. 1: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 2.30: Hírek. 3.30: Morse-tanfolyam. 4: Harangszó a trianoni szerződés aláírásának tíz éves évfordulóján. 4.15: Molnár Endre elő-

adása: „Öreg honvédek”. Felolvassa: Konecz Sándor dr. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés, hírek. 5: K. Halász Gyula: „A magyar gyermek élete 1904—1914-ig és 1920—1930-ig”. Felolvassa: Ditrichné Papp Julia. 5.30: Pertis Jenő és cigányzenekarának hangversenye. 6.15: Janson Vilmos felolvasása: „A Tilsit-i béke”. 6.45: A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekarhangversenye. Közreműködik Laurisín Lajos, a m. kir. Operaház tagja. Rékay Nándor: Változatok egy magyar témára. Erkel: Bánk bán. Előadja Laurisín Lajos, a m. kir. Operaház művésze. Dohnányi Ernő: Egy tétel a „Ruralia Hungarica”-ból. Erkel: Bánk bán — „Melinda. Melinda, te égi lány” — aria. Előadja Laurisín Lajos. Hubay Jenő: Lavotte szerelme — ábránd. Mihalovits Ödön: Gyászhangok Deák Ferencnek. 8: Az 1930. évi Európa amatőr ökölvívő-bajnokság megnyitó ünnepsége a városligeti Iparcsarnokból. Konferál Machán Tibor. 8.30: Előadó-est. Közreműködik Lehotay Árpád, a Nemzeti Színház művésze és Andersen Felicia. 9.30: Kuruc-est. Jánossy István, a m. kir. Operaház művésze. Utána kb. 10.15: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd a m. kir. 1. honvédfalgegyezred zenekará-

Májusi válogatott könyvujdonsgok

Piere Lotti: Ives testvérem — 129.—
Csathó Kálmán: Matyika színésznő akar lenni — 109.—
Cushman: Az új szegények — 153.—
Meredith: Tökéletes férfi — 357.—
Hermant: Egy dedánya vallomásai — 153.—
Ludwig Wolf: Ketten az ég alatt — 136.—
Mauoris: Byron élete I—II. — 390.—
Ehrenburg: Jeanne szerelme — 238.—
Acramant: Rajta, házasságunk — 85.—
Andreas Fred: Valaki jár a sötétben — 122.—
Sinclair Lewis: Fő-ucca I—II. — 306.—
R. Kipling: Három katona — 187.—
Romain Rolland: Ghandi — 116.—
Lagerlöf: Anna Sward — 187.—
Nyíró József: A sibói bölény I—II. kötet — 200.—
Brocchi: A meghódított élet — 231.—

Kapható

az UJ KELET könyvosztályában.

Üzlet helyiség

kerestetik Kolozsvár központjában, lehetőleg aennalra, ajánlatok román vagy német nyelven, minden szükséges felvilágosítással és az ár megjelölésével „Manufacturá fiáz” feligérg a Carol Schulder & S. Berger hirdetési irodához Bucaresti, Str. Eugeniu Carada 6. intézendők.

Selyemzakkában

jártas egymillióle bankgaranciával rendelkező energikus fiatalembert keres nagy gyárvállalat Kolozsváron létesítendő lerakathoz. Ajánlatokat román, német vagy francia nyelven „Corect” jelige alatt az Agentia de Publicitate Schulder & Berger, Bucaresti, str. Eugeniu Carada 9 továbbít.

Apróhirdetések

JÉGSZEKRÉNYEK

mészárosok és vendéglősök részére is minden méretben. Sörkimerő pultok KERTÉSZ-nél Targu-Mures, telefon 314. Kivánaturas jegyzék. — Képviselet Brassó és vidékére PAUL TITES Brasov

Társat keresek

és kizárólagos képviselőket megvételként szenzációs tömegruhához

Vass A. szab. ügyvivő, Cluj, Dragalina 120.

HASZNÁLT jégszekrényt keresek megvételre. Cim a kiadóban.

ALKALMI VÉTEL! Olcsón eladó jól berendezett részöntőde és megmunkáló berendezés, bevezetett árucikkkel. Értekezhetni a kiadóban.

ELEGÁNSAN butorított különbejárattal kertre nyitló szoba, fűdősoba használatra kiadó. Eszterházy-utca 17/a. (Str. Bălcescu).

XIII. évfoly.

1930.

Cs.

5690 €

Uj Kelet

1930.

Cs.

5690 €

Uj Kelet

1930.

Cs.

5690 €

megme

Eddig csak Romániában menteni Cuza Most, hogy a Mostban részese a jasi antiszemita zett át. Eddig kiáltotta magát társával: „hol a den erőkődése kumba fulladt. egyszerű hozta mására, hogy n szolgálatára. N hogy hol van s jában valami me fedezte — Angli meg kell menten Bukarestben ug szervezetei tiltá latot fogadtak politikája ellen mondja — Roma ő csak nem türh zsidó maffia egy kritizáljon?

Cuza tehát nekaresti zsidó tilt az a kérdés, hog elviselni Cuza szolgálatát? A kozott erről. A azonban igen. Po Cuzát, hogy int juttatni Paleszt legeti Cuza profé már nem tudja összes zsidóit P gyen ott legaláb

Még e

Ha most sem táradával, akkor mit találhat méter. A pénzügy az adóüzletbe t gatókat. Jutalék sedest” kapnak annál többet, szettel szorítják ügyminiszternek jät vegyes érzés tek. A pénzügyi mel vettek tud az adófizetők s futott a keserűs hogy a jutaléko fonja a hurkot

Az adóbeha sebb helyzetbe szemben. Hiszen az adófizető, an kap a pénzügyi való szociális ig megoldani a pém lemes császárn az üzletbe társ Most már neme kapnak jutaléko is. A pénzügyi hajtják az össze fizetők akkor, h az összes adójú lék, vagy jutalo adófizető poigá ben kifizetik m adótartozásukat.

Első hallásra a lovagiasság s tes rendezést ny